

Håndbok for overføring av domfelte mellom Romania og Norge

Supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway.
A project financed under the Bilateral Fund at national level in Romania.

www.eeagrants.org

www.eeagrants.ro

norwaygrants.just.ro

DET RUMENSKE
JUSTISDEPARTEMENT

KRIMINALOMSORGS -
DIREKTORATET

Marielle Kvalheim Gunnarsen
Kjersti Lehmann

Mariana Radu
Dana Maria Roman
Delia Luiza Gabriela Motîngă

Håndbok for overføring av domfelte mellom Romania og Norge

Innhold

Forord	6
1. Innledning	7
2. Oversikt over den bilaterale traktaten	8
2.1. Innhold	8
2.2. Nasjonal gjennomføringslovgivning	8
2.2.1. Rumensk lovgivning	8
2.2.2. Norsk lovgivning	8
3. Hvorfor vurdere overføring av domfelte?	9
3.1. Rehabilitering og reintegrering	9
3.2. Humanitære forhold	9
3.3. Praktiske forhold	9
3.4. Flere begrunnelser	9
4. Strafferettssystemet	10
4.1. Romania	10
4.1.1. Straffeutmåling	10
4.1.2. Rumenske domstoler	10
4.1.3. Domstolenes uavhengighet	11
4.2. Norge	11
4.2.1. Straffeutmåling	11
4.2.2. Norske domstoler	12
4.2.3. Domstolenes uavhengighet	13
4.3. Kriminalomsorgssystemet	13
4.3.1. Det rumenske kriminalomsorgssystemet	13
4.3.2. Det norske kriminalomsorgssystemet	14
5. Soningsoverføringsterminologi	15
5.1. Straff	15
5.2. Anerkjennelse av dom	15
5.3. Forbindelse til fullbyrdingsstaten	15
5.4. Utvisning	15

6. Vilkår for soningsoverføring	17
6.1. Endelig dom	17
6.1.1. Endelig dom i henhold til rumensk lov	17
6.1.2. Endelig dom i henhold til norsk lov	17
6.2. Gjenværende soningstid	17
6.3. Dobbel straffbarhet	18
6.4. Samtykke fra Romania og Norge	18
6.5. Samtykke fra domfelte	18
6.6. Menneskerettigheter	19
6.7. Mental helse	19
7. Overføringsprosessen	20
7.1. Anmodninger og svar	20
7.2. Tidsfrist for avgjørelser	20
7.3. Kostnader	20
7.4. Beslutningsprosess	20
7.4.1. Romania som fullbyrdingsstat	20
7.4.2. Romania som utstedende stat	21
7.4.3. Norge som fullbyrdingsstat	21
7.4.4. Norge som utstedende stat	22
8. Overføring av domfelte	23
9. Forhold etter soningsoverføring. Virkninger	24
9.1. Lover som regulerer fullbyrding	24
9.1.1. Romania	24
9.1.2. Norge	24
9.2. Lover som regulerer prøveløslatelse	24
9.2.1. Prøveløslatelse i Romania	24
9.2.2. Prøveløslatelse i Norge	25
9.3. Spesialitetsprinsippet	25
9.4. Avslutning av fullbyrding	25
9.5. Informasjon	25
9.6. Amnesti, benådning og gjenopptakelse	26
10. Kompetente myndigheter	27
10.1. Kompetente myndigheter i Romania	27
10.2. Kompetente myndigheter i Norge	27

Vedlegg	28
I. Traktat mellom Romania og Kongeriket Norge om overføring av domfelte	30
II. Liste over relevante lover	51
III. Sammendrag av saker	52
IV. Flytskjema som viser prosessen etter den bilaterale traktaten	53
V. Kontaktopplysninger for de kompetente myndigheter	57

Forord

En globalisert verden har gitt økt internasjonal mobilitet og migrasjon. Dermed blir rettslig samarbeid stadig viktigere for å håndtere problemer knyttet til straffeforfølgelse og domfellelse av kriminelle utlendinger.

Domfelte utlendinger møter ofte problemer med for eksempel språkbarrierer, forskjeller i kultur, skikk og bruk og mangel på kontakt med familie. Videre blir målet om rehabilitering og reintegrering i stor grad svekket av at de fleste utenlandske domfelte ikke har noen tilknytning til domsstaten.

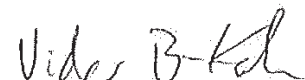
For å styrke samarbeidet om overføring av domfelte, og som en anerkjennelse av det gode forholdet mellom begge land, undertegnet derfor Romania og Norge Traktat mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte i september 2010.

Ved tilrettelegging for overføring av domfelte tar den bilaterale traktaten hensyn til moderne trender innen kriminalitet og kriminalpolitikk. Den åpner for en forenklet og raskere prosess som sannsynligvis blir mindre tungvint enn prosessen som er fastsatt i Europarådets konvensjon om overføring av domfelte (1983).

Den bilaterale traktaten er svært viktig, og det forventes fremgang i overføring av domfelte mellom Romania og Norge.

Formålet med denne håndboken er å styrke og forbedre samarbeidet mellom domstolsmyndighetene i våre to land og legge til rette for en styrket og mer effektiv anvendelse av traktaten. Det er vårt håp at håndboken vil sette brukerne i stand til å handle raskere og mer effektivt. Den skal gi dem et verktøy som gir umiddelbare svar vedrørende den bilaterale traktaten og gi praktiske råd om problemer og hindringer de kan støte på.

Oslo / București, juni 2014

Vidar Brein-Karlsen

Statssekretær

Det norske Justis- og beredskapsdepartementet

Simona Maya Teodoroiu, Ph.D.

Statssekretær

Det rumenske Justisdepartementet

1. Innledning

Denne *håndboken* skal brukes av alle aktører som er involvert i overføring av domfelte mellom Romania og Norge, herunder dommere, aktører, fengselsansatte, ansatte hos de kompetente myndigheter og andre som er interessert i eller er aktive på dette området. Håndboken er ment å være et verktøy som skal gjøre de rumenske og norske ekspertene kjent med traktatens bestemmelser og gi dem en samlet oversikt over dens anvendelse. Den kan brukes i mange ulike sammenhenger, både som referansedokument og som opplæringsverktøy.

Arbeidet med denne håndboken er inspirert av Europarådets¹ og FNs² standarder og anbefalinger for internasjonal overføring av domfelte. Like etter at den bilaterale traktaten trådte i kraft ble det funnet nødvendig å få i stand en standardtekst med praktisk informasjon om traktaten for å oppnå en effektiv gjennomføring av traktaten.

¹ http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/pc-oc/Standards_transfer/Recommendations_en.asp

² Handbook on the International Transfer of Sentenced Persons (2012) https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/11-88322_ebook.pdf

2. Oversikt over den bilaterale traktaten

2.1. Innhold

Traktaten mellom Romania og Kongeriket Norge om overføring av domfelte (heretter kalt "traktaten") ble inngått i Oslo 20. september 2010. Etter at de nødvendige internrettslige prosesser var gjennomført, trådte traktaten i kraft 24. februar 2012.

Bestemmelsene i den bilaterale traktaten erstatter den europeiske konvensjonen om overføring av domfelte av 21. mars 1983, og er for Romanias vedkommende en del av nasjonal lov.

Norge og Romania besluttet å inngå traktaten for å sikre bedre rettspleie ved å overføre domfelte med sikte på å oppnå sosial rehabilitering av disse.

Den bilaterale traktaten fastsetter grunnreglene for rumenske eller norske myndigheters anerkjennelse av en dom og fullbyrding av straff eller tiltak som innebærer frihetsberøvelse. Traktaten er basert på *rammebeslutning 2008/909/JHA av 27. november 2008 om anvendelse av prinsippet om gjensidig anerkjennelse av dommer i straffesaker som fastsetter frihetsstraff eller tiltak som innebærer frihetsberøvelse hva angår fullbyrdingen av disse i Den europeiske union.*

Traktaten gjelder utelukkende i saker der den domfelte befinner seg på den utstedende stats territorium. Videre gjelder traktaten bare for anerkjennelse av dommer og fullbyrding av frihetsstraff eller tiltak som innebærer frihetsberøvelse som anvendes for en tidsbestemt eller tidsubestemt periode. At det i tillegg til frihetsstraffen også er ilagt bot eller inndragning, uten at denne blir betalt eller håndhevet, har ingen relevans og kommer ikke inn under traktaten.

Traktaten skal ikke medføre at plikten til å respektere grunnleggende rettigheter og grunnleggende juridiske prinsipper slik disse er nedfelt i den europeiske menneskerettskonvensjonen, endres.

2.2. Nasjonal gjennomføringslovgivning

2.2.1. Rumensk lovgivning

Lov nr. 302/2004 om internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker innlemmer de multilaterale og bilaterale traktatene som Romania har inngått, i nasjonal lov. Denne funksjonen er vist i artikkel 4, som omhandler anvendelse av denne loven.

Traktaten ble ratifisert ved lov 296 av 21. desember 2011, offentliggjort 16. januar 2012.

2.2.2. Norsk lovgivning

Lov om overføring av domfelte av 20. juli 1991 nr. 67 (heretter kalt overføringsloven) er det rettslige grunnlaget for enhver multilateral og bilateral avtale Norge inngår vedrørende overføring av domfelte.

3. Hvorfor vurdere overføring av domfelte?

3.1. Rehabilitering og reintegrering

Traktatens formål, som gjøres klart fra begynnelsen og gjennom hele teksten, er å legge til rette for sosial rehabilitering og integrering av domfelte; mål som det er lettere å oppnå når dommen sones i landet der den domfelte skal løslates. Det å være nærmere familie og venner, forstå språket og kulturen er alle viktige faktorer for rehabiliteringen av domfelte.

3.2. Humanitære forhold

Den domfeltes menneskerettigheter skal hele tiden overholdes og respekteres, og overføringsprosessen skal sikre de generelle prinsippene om likhet, rettferdighet og rimelighet, slik de for eksempel kommer til uttrykk i den europeiske menneskerettskonvensjonen.

3.3. Praktiske forhold

Det finnes visse retningslinjer som må følges når soningsoverføring vurderes, og de viktigste er som følger:

- Anerkjennelse av de utenlandske dommene i størst mulig grad, innenfor rammene av den nasjonale lovgivningen
- Forbud mot å omgjøre en straff som innebærer frihetsberøvelse til en økonomisk straff
- Nødvendigheten av å ikke forverre den domfeltes stilling
- Domstolene i fullbyrdingsstaten er bundet av fremstillingen av fakta slik de fremkommer i dommen som er avsagt i den utstedende staten
- Perioden med frihetsberøvelse som er sonet i den utstedende staten skal trekkes fra i sin helhet.

3.4. Flere begrunnelser

I mange tilfeller støttes overføring av en domfelt av ulike årsaker, i tillegg til at dommen sones i den staten vedkommende er borger av eller bosatt i.

En overføring kan synes nødvendig av personlige årsaker (f.eks. familieforhold), av helsemessige årsaker eller for å møte for en domstolsmyndighet. I sistnevnte tilfelle må anvendelsen av spesialitetsprinsippet vies særlig oppmerksomhet. Det skal tas hensyn til den domfeltes mening i alle saker, selv i saker der hans eller hennes samtykke ikke er påkrevd.

4. Strafferettssystemet

4.1. Romania

4.1.1. Straffeutmåling

Straffekategoriene fastsatt i rumensk strafferett er som følger:

- Hovedstraff (livsvarig fengsel, fengsel og bot)
- Tilleggsstraff (forbud mot visse rettigheter under fullbyrding av dommen)
- Supplerende straff (forbud mot visse rettigheter etter at fullbyrding av dommen er avsluttet)

De alminnelige grensene for fengselsstraff er mellom 15 dager og 30 år. Den kriminelle lavalder er 14 år. Straffeansvaret er begrenset mellom 14 og 16 års alder, forutsatt at lovbrøyer har full dømmekraft. Loven fastsetter særskilte utdanningssanksjoner for mindreårige, inndelt i to kategorier: tiltak som ikke innebærer frihetsberøvelse og tiltak som innebærer frihetsberøvelse. Denne sistnevnte kategorien omfatter tvungent opphold ved utdanningscenter og tvungent opphold i ungdomsfengsel.

4.1.2. Rumenske domstoler

Domstolsmyndigheten utøves av overretten (High Court of Cassation and Justice) og de andre domstolene oppnevnt ved lov. Privilegiene til Folkeministeriet utøves av aktører, organisert som statsadvokatembeter, i henhold til loven. Statsadvokatembetene er knyttet til domstoler, og utfører og fører tilsyn med granskninger gjennomført av rettspolitiet, som fastsatt i loven.

Domstolene er som følger: a) Én overrett; b) 15 ankedomstoler; c) 42 distriktsretter (tribunaler), d) 4 spesialiserte distriktsretter (Brasov distriktsrett for mindreårige og familiesaker, Arges handelsdistriktsrett, Cluj handelsdistriktsrett, Mures handelsdistriktsrett); e) 176 lokaldomstoler (førsteinstansdomstoler); f) militærdomstoler: (i) 4 distriktsmilitærdomstoler; (ii) Bucuresti territorielle militærdomstol; (iii) 1 Bucuresti militære ankedomstol.

Overretten er organisert i 4 divisjoner: første sivildivisjon, andre sivildivisjon, straffedivisjonen, divisjon for økonomiske og administrative saker, samt felleseksjonene, som hver har sine egne domsprivilegier.

Ankedomstolene er juridiske personer, som under sin territorielle jurisdiksjon har flere distriktsretter og spesialdomstoler.

På hver ankedomstols nivå nedsettes en dommer som skal ha ansvar for internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker. Det samme gjelder for statsadvokatembetene som er knyttet til ankedomstolene.

Hver distriktsretts territorielle jurisdiksjon omfatter alle førsteinstansdomstolene i distriktet eller fra Bucuresti.

Det internasjonale rettslige samarbeidet i straffesaker er regulert av en egen primærlovgivning, herunder spesifikke prosessbestemmelser i straffesaker. Lov nr. 302/2004 om internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker, utgitt på ny i lysingsblad nr. 377 fra 31. mai 2011. Lov nr. 302/2004 er endret ved tre påfølgende lover: Lov nr. 224/2006, lov nr. 222/2008 og lov nr. 300/2013. Endringene i lov 300/2013 skjelet også til bestemmelsene i den nye straffeloven og den nye straffeprosessloven.

4.1.3. Domstolenes uavhengighet

Romania er en konstitusjonell republikk, der tre statsmakter er atskilte og uavhengige: den lovgivende, den utøvende og den dømmende statsmakt. Prinsippet om domstolenes uavhengighet, som en offentlig tjeneste, er nedfelt i Grunnloven (artikkel 126, første ledd), som sier at retten skal forvaltes av overretten og de andre domstolene fastsatt ved lov. Dette prinsippet avspeiles også i artikkel 124, tredje ledd, som sier at dommere skal være uavhengige og bare adlyde loven. Det bemerkes at dette prinsippet har to sider: institusjonell uavhengighet og dommeres uavhengighet. Rettens uavhengighet av politisk eller administrativ innflytelse garanterer upartiskhet i rettspraksis og en effektiv fullbyrding av *res judicata*-regelen. Overdomstolsrådet garanterer for domstolenes uavhengighet.

4.2. Norge

4.2.1. Straffeutmåling

Almindelige borgerlig straffelov av 22. mai 1902 nr. 10 (heretter kalt straffeloven) har bestemmelser om følgende alminnelige straffereaksjoner:

- Fengsel
- Forvaring (tidsbestemt fengselsstraff)³
- Hefte (i praksis ikke lenger i bruk)
- Samfunnsstraff
- Bøter
- Tap av visse rettigheter (en persons konstitusjonelle rettigheter kan aldri trekkes tilbake som følge av domfellelse)

Minste fengselsstraff er 14 dager. Lengste fengselsstraff er 30 år (for folkemord, krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten). Norge har ikke livtidsstraff. I teorien kan imidlertid forvaring være livsvarig da den kan forlenges i inntil fem år om gangen. Det er mulig å idømme både fengselsstraff og bot for samme lovovertrødelse. Dersom boten ikke blir betalt, kan den gjøres om til et visst antall dager i fengsel. Når en domfelt blir overført, er det bare frihetsstraffen som overføres, se artikkel 1(c) i traktaten.

³ § 39 c. Når en tidsbestemt straff ikke anses tilstrekkelig til å verne samfunnet, kan forvaring i anstalt under kriminalomsorgen idømmes i stedet for fengselsstraff når vilkårene i nr. 1 eller nr. 2 er oppfylt:

1. Lovbrøyeren finnes skyldig i å ha begått eller forsøkt å begå en alvorlig voldsforbrytelse, seksualforbrytelse, frihetsberøvelse, ildspåsettelse eller en annen alvorlig forbrytelse som krenket andres liv, helse eller frihet, eller utsatte disse rettsgodene for fare. I tillegg må det antas å være en nærliggende fare for at lovbrøyeren på nytt vil begå en slik forbrytelse. Ved farevurderingen skal det legges vekt på den begåtte forbrytelsen eller forsøket sammenholdt særlig med lovbrøyerens atferd og sosiale og personlige funksjonsevne. Det skal særlig legges vekt på om lovbrøyeren tidligere har begått eller forsøkt å begå en forbrytelse som nevnt i første punktum.
2. Lovbrøyeren finnes nå skyldig i å ha begått eller forsøkt å begå en mindre alvorlig forbrytelse av samme art som nevnt i nr. 1, og har tidligere begått eller forsøkt å begå en forbrytelse som nevnt der. I tillegg må det antas å være en nær sammenheng mellom den tidligere og den nå begåtte forbrytelsen, og faren for tilbakefall til en ny forbrytelse som nevnt i nr. 1 må antas å være særlig nærliggende.

Den kriminelle lavalder er 15 år. For personer som var under 18 år da lovovertrædelsen ble begått, kan fengsel bare idømmes når det foreligger særlige grunner. Fengselsstraffen for personer under 18 år kan ikke overstige 15 år. For å redusere tallet på unge i fengsel er det vedtatt en ny straffart for ungdom mellom 15 og 18 år som har begått alvorlige eller gjentatte lovbrudd. Straffarten kalles "ungdomsstraff" og er basert på rehabiliterende rettsprinsipper. Bestemmelsen som regulerer denne straffarten, trer i kraft i juli 2014.

Personer som var utilregnelige, f.eks. psykotiske eller psykisk utviklingshemmet i høy grad da lovbruddet ble begått, kan ikke idømmes vanlig straff, men kan dømmes til tvungent psykisk helsevern.

4.2.2. Norske domstoler

Domstolene består av tre rettsinstanser: tingrettene i første rettsinstans, lagmannsrettene i andre rettsinstans og Høyesterett i tredje rettsinstans. Domstolene behandler både sivile saker og straffesaker. Domstolene suppleres av særdomstoler, herunder arbeidsretten og jordskiftedomstolene. Domstolene tar ikke selv initiativ til saker, men avgjør rettsvister ved å behandle saker som blir fremmet for dem. Straffesaker fremmes for domstolene av påtalemyndigheten. Påtalemyndigheten består av Riksadvokaten, statsadvokatene og politiets påtalejurister. Prosessen i en straffesak reguleres av lov om rettergangsmåten i straffesaker av 22. mai 1981 nr. 25 (heretter kalt straffeprosessloven). Domstolene er administrativt underlagt Domstoladministrasjonen (DA).

Norge har et to-instanssystem der alle saker starter i tingretten. Landet er delt inn i rettsdistrikter, med én tingrett per rettsdistrikt. Det finnes 66 domstoler i første instans. Straffesaker i tingretten avgjøres enten ved erkjennelse av straffskyld eller av et blandet panel av fagdommere og meddommere. Tingretten kan i tillegg avsi visse kjennelser under etterforskningen av straffesaker. Kravet for å avsi dom basert på erkjennelse av straffskyld er at tiltalte gir en uforbeholden tilståelse som understøttes av bevisene i saken. I slike saker kan strafferammen ikke overstige ti år, og tiltalte må samtykke i fremgangsmåten. Disse sakene behandles av én enkelt fagdommer. Avgjørelser i tingretten om fengsling eller andre tvangstiltak under etterforskningen, samt besøksforbud for varetektsfanger, tas også av en fagdommer. I vanlige straffesaker settes tingretten med et blandet panel av én fagdommer og to meddommere. I langvarige og andre særskilte saker kan retten settes som "utvidet rett" med to fagdommere og tre meddommere. Fagdommerne og meddommerne deltar på like fot både i skyldspørsmålet og i straffutmålingen. Dommer i tingretten kan ankes til lagmannsretten. For å sikre en rettferdig rettergang behandles således skyldspørsmålet i to rettsinstanser. Med unntak av de alvorligste sakene kan lagmannsrettens ankeutvalg likevel nekte å behandle en sak for lagmannsretten.

Det finnes seks lagmannsretter i Norge, som hver dekker et visst geografisk område og kalles et lagdømme. Lagmannsretten dømmer i ankesaker der dom er avsagt av tingrettene i deres lagdømme.

I straffesaker kan det ankes over ulike sider ved tingrettens dom. Dersom anken gjelder skyldspørsmålet, skal saken avgjøres av en lagrett eller et dommerpanel bestående av tre fagdommere og fire meddommere. Meddommerne er lekdommere som velges vilkårlig fra et utvalg, og det skal alltid være to kvinner og to menn. Fagdommeren og meddommerne tar alle avgjørelser i fellesskap, og alle stemmer teller likt.

I saker der strafferammen er mer enn seks år, skal skyldspørsmålet avgjøres av en lagrett. Lagretten består av ti personer, om mulig fem kvinner og fem menn. Lagmannsrettens avgjørelser – bortsett fra skyldspørsmålet i straffesaker – kan ankes til Høyesterett.

Høyesterett er Norges høyeste domstol. Høyesteretts avgjørelser er endelige og kan ikke ankes. Retten ledes av høyesterettsjustitiarius og har 19 andre dommere. Enkelt saker behandles normalt av et panel bestående av fem dommere, men visse saker behandles av Høyesterett i plenum. Anker til Høyesterett blir først vurdert av Høyesteretts kjæremålsutvalg, som avgjør om en sak skal gå videre til Høyesterett. Høyesterett behandler både sivile saker og straffesaker og har myndighet på alle rettsområder. I straffesaker avgjøres skyldspørsmålet av lagmannsretten, mens Høyesterett kan avgjøre straffutmålingen og vurdere kvaliteten på saksbehandlingen. Forhandlingene i Høyesterett er muntlige og åpne for publikum. Det er ingen fremleggelse av bevis i form av parts- eller vitneforklaringer som i tingretten og lagmannsretten.

I prinsippet kan Høyesteretts dommer ikke avvises eller endres av andre myndigheter. De siste tiårene har imidlertid innflytelsen fra internasjonale domstoler økt, særlig når det gjelder de internasjonale konvensjonene om menneskerettigheter. Blant andre Den europeiske menneskerettsdomstol i Strasbourg spiller nå en viktig rolle i utviklingen av lov og domsmyndighet i Norge.

4.2.3. Domstolenes uavhengighet

Nasjonalforsamlingen (Stortinget) vedtar generelle lover som domstolene anvender i alle saker som behandles i retten. Domstolene er uavhengige i tolkningen av loven. Dette betyr at domstolene, med Høyesterett i spissen, har stor innflytelse på hvordan lovens bokstav anvendes i hver enkelt sak.

Domstolene og alle dommere må beskyttes mot påvirkning utenfra på kjennelser og dommer. Partene i en sak kan be en dommer om å trekke seg dersom den aktuelle dommeren har tilknytning til saken eller de enkelte parter som kan kaste tvil over objektiviteten eller uavhengigheten i prosessen. Dommere har et personlig ansvar for å sikre at de ikke gir grunn til inhabilitet i en sak.

Selv om Grunnloven garanterer deres uavhengighet, er domstolene ikke isolert fra demokratiske utviklingstrekk i samfunnet. Nasjonalforsamlingen vedtar forskrifter vedrørende organiseringen av domstolene, for eksempel hvor mange domstoler det skal være i landet som helhet, hvor de skal ha sitt sete, antall dommere i hver domstol og prosessen for oppnevning av dommere. Dommerne oppnevnes imidlertid av Domstolsadministrasjonen og ikke av nasjonalforsamlingen.

4.3. Kriminalomsorgssystemet

4.3.1. Det rumenske kriminalomsorgssystemet

Koordineringen og organiseringen av fengselssystemet ligger under Den nasjonale fengselsadministrasjonen.

Det rumenske fengselssystemet omfatter følgende enheter:

- 17 høysikkerhetsfengsler, lukket soning og med ordning for tiden før rettssak,
- 16 fengsler med halvåpen og åpen soning,
- 4 fengsler for mindreårige og ungdom,
- 6 sykehusfengsler,
- 2 omskoleringssentre,
- 1 fengsel for kvinner (i de andre fengslene er det også 6 avdelinger for kvinner)

Noen fengsler har spesielle avdelinger for varetektsfanger.

En domfelt sendes til et bestemt fengsel etter bestemte kriterier, som for eksempel bopel eller oppholdssted, fengslingsregime, pålagte sikkerhetstiltak, behov for sosial rehabilitering som er kartlagt for hver innsatt, lovbrüterens kjønn og alder.

Fengslingsregimene er som følger: høysikkerhetsfengsel, lukket soning, halvåpen soning og åpen soning. Fengslingsregimet er individuelt, basert på slike kriterier som: dommens lengde, den risiko lovbrüterten utgjør, tidligere lovbrudd, den innsattes alder, helse og atferd, den innsattes behov og evner (med sikte på å gjennomføre et bestemt program under fengselsoppholdet), den innsattes arbeidsevne eller evne til å delta i spesifikke utdanningsaktiviteter, terapi, rådgivning, skole, opplæring osv.

Dersom en domfelt utfører arbeid under fengselsoppholdet, krediteres det som følger: 5 dagers fratrekk for hver 4 arbeidsdager (for betalt arbeid), 4 dagers fratrekk for hver 3 arbeidsdager (for ubetalt arbeid), 3 dagers fratrekk for 2 arbeidsnetter (dersom arbeidet utføres om natten). Utdanning teller også med for å redusere straffen, med 30 dagers fratrekk for hvert skoleår. Dersom den domfelte deltar i fagopplæring, trekkes 20 dager fra straffen for hvert kurs som fullføres. En domfelt som publiserer et vitenskapelig arbeid eller tar patent på en oppfinnelse, får 30 dagers fratrekk.

4.3.2. Det norske kriminalomsorgssystemet

Det norske kriminalomsorgssystemet er organisert i tre nivåer: Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) på sentralt nivå, fem distriktskontorer på distriktsnivå og 44 fengsler på lokalt nivå.

Kriminalomsorgen gjennomfører varetakt og straffereaksjoner på en måte som tar hensyn til alle borgernes sikkerhet og forsøker å forebygge tilbakefall ved å gjøre det mulig for lovbrüterne å endre sin kriminelle atferd gjennom eget initiativ.

KDI er ansvarlig for å gjennomføre varetakt og straffereaksjoner i fengsel og i samfunnet. Ut fra regler, forskrifter og retningslinjer utarbeidet av KDI er fengselsadministrasjonene ansvarlige for å treffe de fleste beslutninger knyttet til soning av en dom. En domfelt kan anke slike beslutninger til distriktsnivået, og i visse tilfeller til KDI.

Norske fengsler er delt inn i ulike kategorier ut fra sikkerhetsnivå: høysikkerhetsfengsel, fengsler med lavere sikkerhet og overgangsboliger. En domfelt kan sone hele dommen eller deler av den i begge kategorier, men det vanligste er at innsatte med lange dommer begynner soningen i et høysikkerhetsfengsel og senere søker om overføring til et fengsel med lavere sikkerhet. Denne prosedyren er basert på tanken om at en gradvis overgang til livet i frihet er nyttig.

Korte fengselsdommer kan sones utenfor fengselet med elektronisk fotlenke.

Under soningen kan domfelte delta i ulike aktiviteter, som jobb, skole eller rehabiliteringsprogrammer. Den domfelte får dagpenger, men deltakelse i aktiviteter påvirker ikke dommens lengde.

5. Soningsoverføringsterminologi

5.1. Straff

I traktaten betyr straff enhver frihetsstraff eller annet tiltak som innebærer frihetsberøvelse som idømmes for en tidsbegrenset eller tidsubegrenset periode på grunn av en lovovertrødelse og ut fra straffesaksbehandlingen. Dette omfatter vanlige fengselsdommer, men også dommer som idømmer psykisk helsevern (også når domfelte er funnet strafferettslig tilregnelig).

Rumensk lov tillater bare tidsbegrensede dommer. Norsk lov tillater både tidsbegrensede og tidsubegrensede dommer som beskrevet i 4.2.1. Forvaring er en av de alminnelige straffene. Denne typen straff er tidsubegrenset i den forstand at den kan forlenges etter en vurdering av risikoen for nye lovbrudd og samfunnets behov for beskyttelse, og i teorien kan forvaring være livsvarig. I praksis vil Norge for tiden ikke be om overføring av en forvaringsdømt til en stat som ikke har en tilsvarende straff. Når Norge er utstedende stat, kan forvaringsdømte følgelig ikke overføres til Romania.

5.2. Anerkjennelse av dom

For at overføring skal skje og straffen fullbyrdes i fullbyringsstaten, må dommen anerkjennes. En dom skal anerkjennes med mindre det foreligger grunn til å nekte å anerkjenne dommen eller fullbyrde dommen som fastsatt i artikkel 9 i traktaten.

Traktaten åpner bare for fortsatt fullbyrning av dommen, med mulighet for å tilpasse dommen dersom det er forenlig med loven i fullbyringsstaten hva angår dommens varighet eller art.

Det er viktig å understreke at anerkjennelse bare gjelder frihetsstraff eller straff som innebærer frihetsberøvelse, uansett andre tilleggstiltak av annen karakter (bot, inndragning osv.).

Ifølge rumensk lov innebærer anerkjennelse av en dom at domstolen, etter en rettsbehandling, er overbevist om at alle vilkårene er oppfylt for at dommen kan fullbyrdes i Romania.

Ifølge norsk lov innebærer anerkjennelse av en dom at vilkårene er oppfylt, og at dommen kan fullbyrdes i Norge.

5.3. Forbindelse til fullbyringsstaten

Den bilaterale traktaten henviser til *borgere* og *permanent bosatte*, og til *staten der en person bor*. Ifølge traktaten er staten der den domfelte bor, den staten der domfelte bor og har hatt lovlig opphold uavbrutt i minst fem år, og der vedkommende vil beholde permanent oppholdstillatelse.

5.4. Utvisning

Ifølge rumensk lov er utvisning en supplerende straff som idømmes av retten for en periode fra 1 til 5 år. Utvisning kan idømmes dersom en domstol dømmer en utenlandsk borger til en straff som innebærer enten fengsel eller bot og domstolen finner straffereaksjonen nødvendig i lys av overtrødelsens karakter og alvorlighetsgrad, saksforholdene og forhold ved lovovertrøderen.

I Norge ligger utvisninger under Utlendingsdirektoratet (UDI), som er det sentrale organet i norsk utlendingsforvaltning. Klagesaker behandles i Utlendingsnemnda (UNE). Dersom en person utvises

fra Norge, må vedkommende forlate Norge og mister retten til ny innreise i Norge. Innreiseforbudet kan gjelde for en begrenset periode eller permanent, men vil alltid gjelde i minst to år. Når det gjelder overføring av domfelte, vil utvisningen ofte være basert på at vedkommende har begått en straffbar handling og derfor har blitt idømt fengselsstraff.

Det er viktig å merke seg at utvisning ikke er en forutsetning dersom domfelte gir sitt samtykke, eller dersom vedkommende ikke samtykker, men er borger av og bor i fullbyrdingsstaten.

6. Vilkår for soningsoverføring

Traktaten inneholder eksplisitte vilkår som må være oppfylt for at en domfelt kan overføres til Romania eller Norge. Innholdet i disse vilkårene forklares her.

6.1. Endelig dom

Det første kravet som må være oppfylt for at en domfelt skal kunne overføres, er at dommen og straffen er endelig. Begrepet "endelig" må forstås som at alle ordinære klagemuligheter er uttømt, eller at tidsfristen for slike rettsmidler har utløpt uten at partene har benyttet seg av dem. Dette kommer ikke til uttrykk i selve traktaten og må vurderes i henhold til nasjonal lov.

6.1.1. Endelig dom i henhold til rumensk lov

I Romania er det ifølge artikkel 551 i straffeprosessloven slik at en dom i førsteinstansdomstolen er endelig:

1. den dagen den blir avsagt, når dommen ikke blir bestridt eller anket
2. den dagen fristen for å anke eller bestride dommen utløper:
 - a) når dommen ikke blir anket eller bestridt innen fristen
 - b) når innlevert anke eller protest blir trukket tilbake innen fristen
3. den dagen anken eller protesten blir trukket tilbake, dersom dette skjer etter at fristen for innlevering av anke eller protest har utløpt
4. den dagen dom som avviser anken blir avsagt.

I henhold til artikkel 552 i straffeprosessloven er dom i ankedomstolen endelig den dagen den blir avsagt, i saker der anken ble innvilget og saken blir behandlet i ankedomstolen. Dom vedrørende protest er endelig den dagen den blir avsagt, i saker der protesten ble innvilget og saken blir behandlet i ankedomstolen.

6.1.2. Endelig dom i henhold til norsk lov

I henhold til § 50 i straffeprosessloven er en dom endelig når den er akseptert av partene, eller når ankefristen har utløpt. Dersom dommen ankes, blir dommen endelig når saken er endelig avgjort i høyere rettsinstans.

6.2. Gjenværende soningstid

For at en domfelt skal kunne overføres, må en minstetid av dommen gjenstå å sone på tidspunktet for anmodningen (når den kompetente myndigheten i fullbyrdingsstaten mottar anmodningen).

Det må være minst seks måneder igjen å sone av dommen når den kompetente myndigheten mottar anmodningen. I praksis vil en anmodning om soningsoverføring bare bli sendt i tilfeller der det er mer enn seks måneder til en mulig prøveløslatelse, som beskrevet i punkt 8.2.

Ifølge norsk lov skal hele varetektsperioden før rettssaken trekkes fra dommen. Dersom varetektstiden er tilbrakt i full isolasjon, skal det gis ytterligere fratrekk. Slikt fratrekk vil bli avgjort av dommeren i henhold til straffeloven og er vanligvis fastsatt i dommen.

6.3. Dobbelt straffbarhet

Artikkel 7 i traktaten inneholder en liste over lovovertridelser der kontroll av dobbelt straffbarhet ikke er påkrevd, dersom lovovertridelsene i den utstedende stat kan straffes med en frihetsstraff eller tiltak som

innebærer frihetsberøvelse med en øvre strafferamme på minst tre år, og skal, slik de er definert i den utstedende stats lover, i henhold til bestemmelsene i traktaten og uten at dobbel straffbarhet for handlingen blir bekreftet, føre til anerkjennelse av dommen og fullbyrding av den ilagte straff. Listen omfatter de fleste former for kriminalitet som sannsynligvis vil gi fengselsstraffer for domfelte som kan bli overført. Traktaten definerer ikke lovovertrедelser på samme måte som en straffelov. Den definerer bare visse *områder* for kriminell atferd. For lovovertrедelser som ikke er omfattet av listen, anvendes prinsippet om dobbel straffbarhet.

Det er nødvendig å understreke at dersom den kompetente myndigheten i den utstedende stat har krysset av en av rubrikkene på listen, trenger myndighetene i fullbyrdingsstaten ikke å undersøke om den domfeltes atferd er straffbar etter nasjonal lov.

I så henseende innebærer overføringssaker fra Norge et unntak fra den generelle rumenske regelen fastsatt i lov nr. 302/2004, som krever obligatorisk sjekk av dobbel straffbarhet i alle saker.

I forhold til Norge vil spørsmålet om dobbel straffbarhet i overføringssaker bli sjekket bare dersom den utstedende staten ikke har klassifisert overtredelsen som en overtredelse oppført på listen. I saker der dobbel straffbarhet blir bekreftet, vil myndigheten i den utstedende stat bare vurdere om den kriminelle atferden er straffbar, uavhengig av hvordan den er juridisk klassifisert i lovene i den utstedende staten eller fullbyrdingsstaten.

6.4. Samtykke fra Romania og Norge

Når Romania er fullbyrdingsstaten, representerer den endelige avgjørelsen fra ankedomstolen som godkjente overføringen, det endelige samtykke til overføringen. Når Romania er den utstedende staten, sendes sertifikatet først etter at den kompetente dommeren har besluttet at overføring kan innvilges.

Når Norge er fullbyrdingsstaten, vil endelig samtykke bli gitt av den kompetente myndigheten etter at de nødvendige prosedyrer er fullført, som forklart i punkt 7.4.4.

Når Norge er den utstedende staten, er prosedyren administrativ. Den kompetente myndigheten vurderer saken og sjekker om traktatens vilkår er oppfylt, og vedtar i så fall å sende sertifikatet og en anmodning om soningsoverføring. Vedtaket om å sende sertifikatet utgjør et foreløpig samtykke til overføring, og et endelig samtykke vil bli gitt senere i prosessen. Endelig samtykke vil imidlertid bare bli nektet i ekstraordinære tilfeller der f.eks. et av vilkårene i traktaten ikke lenger er til stede eller den domfelte er løslatt eller vil bli løslatt snart.

6.5. Samtykke fra domfelte

I henhold til traktaten kan dommen og et sertifikat sendes for å anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen selv uten domfeltes samtykke.

Samtykke er ikke nødvendig når:

- a) Domfelte er borger av fullbyrdingsstaten og bor i den staten;
- b) Domfelte vil bli deportert til fullbyrdingsstaten når vedkommende har fullbyrdet straffen på grunnlag av en utvisnings- eller deportasjonsbeslutning som er inntatt i dommen eller i et rettslig eller forvaltningsmessig vedtak eller ethvert annet tiltak som har følger for dommen.

Dersom domfeltes samtykke ikke er påkrevd, skal det tas hensyn til domfeltes syn når det tas beslutning om å sende dommen sammen med sertifikatet.

I Romania underretter Den nasjonale fengselsadministrasjonen i henhold til lov nr. 302/2004 domfelte om retten til å søke om soningsoverføring. Under behandlingen av spørsmålet om soningsoverføring vil dommeren som er delegert tilsyn med fullbyrdingen av fengselsdommer, og som er utnevnt til kriminalomsorgsenheten der domfelte skal være, avhøre vedkommende i fengselet, med den advokat til stede som domfelte selv velger eller som blir offisielt oppnevnt, og dersom domfelte uttrykkelig ber om det, med en representant for den norske ambassaden til stede. Referat vil bli skrevet og undertegnet av dommeren, domfelte og advokaten.

I Norge, der prosessen hovedsakelig er administrativ, vil domfelte personer som er rumenske borgere, bli underrettet om muligheten for soningsoverføring og konsekvensene av en overføring når de starter soning av dommen. De vil få utlevert et skjema der de kan angi om de gir sitt samtykke til soningsoverføring og si sin mening. Fengselsstaben påser at domfelte er fullt ut informert og at samtykket er gitt frivillig. Dersom domfelte krever det, kan en representant fra den rumenske ambassaden være til stede.

6.6. Menneskerettigheter

Menneskerettighetskravet er nedfelt i traktaten. Følgelig skal ingenting i traktaten tolkes som et forbud mot å nekte fullbyrding av en dom når det foreligger objektive grunner til å tro at straffen ble ilagt for å straffe vedkommende på grunn av kjønn, rase, religion, etnisk opprinnelse, nasjonalitet, språk, politisk oppfatning eller seksuell legning, eller at vedkommendes stilling kan komme i fare av noen av disse årsakene.

6.7. Mental helse

Den bilaterale traktaten gjelder også for tiltak som involverer personer som holdes i forvaring i institusjoner for psykisk syke lovbrøtere som ikke kan holdes til ansvar for sine lovbrudd. Videre gjelder den for lovovertrедere som blir psykisk syke etter at de er dømt.

Psykisk syke innsatte har mye til felles med andre innsatte med særskilte behov der det kan være behov for positiv vurdering av anmodninger om soningsoverføring av humanitære årsaker.

Ved vurdering av en overføringssak der det er slått fast at domfelte har psykiske problemer, er det viktig å undersøke hva slags psykiatrisk helsevern eller vanlig helseomsorg som finnes iden utstedende staten, og hvordan disse samsvarer med de tiltak som følger av lovene i fullbyrdingsstaten. I så henseende skal overføringsdokumentene, der det er nødvendig, omfatte helsedokumenter og anbefalinger til videre behandling av den innsatte.

I begge land er det mulighet for å rådføre seg med de kompetente myndighetene for å finne den beste behandlingen og den best egnede institusjonen for den domfelte.

Personer som ikke holdes strafferettslig ansvarlig, men som dømmes til tvungent psykisk helsevern, kan også overføres i henhold til traktaten.

7. Overføringsprosessen

Domfelte skal underrettes om sin rett til å søke om soningsoverføring, hva slik overføring innebærer og fremgangsmåten for å uttrykke ønske om soningsoverføring overfor myndighetene.

7.1. Anmodninger og svar

Domfelte kan uttrykke interesse for å bli overført både overfor den utstedende staten og fullbyrdingsstaten. Anmodning om å igangsette overføringsprosessen og svar skal gis skriftlig, og anmodninger skal sendes mellom kompetente myndigheter.

7.2. Tidsfrist for avgjørelser

I henhold til artikkel 12 i traktaten har fullbyrdingsstaten plikt til å avgjøre så snart som mulig om den velger å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen. Bortsett fra i tilfeller der en årsak til utsettelse kommer til anvendelse som fastsatt i artikkel 11 i traktaten, skal endelig vedtak om anerkjennelse tas så snart som mulig og innen fristen på 90 dager fra mottak av dommen og sertifikatet. Fristen regnes fra den dagen dommen og sertifikatet mottas av den kompetente myndigheten, og den omfatter varigheten av hele prosessen, inklusiv alle domsmyndighetsnivåer.

7.3. Kostnader

Den utstedende staten skal bære alle kostnader med den faktiske overføringen av domfelte til fullbyrdingsstaten, i tillegg til kostnader som oppstår utelukkende på det suverene territoriet til den utstedende staten. Alle andre kostnader som skyldes anvendelse av traktaten, skal bæres av fullbyrdingsstaten. Det vil typisk være kostnader knyttet til fullbyrding av dommen i fullbyrdingsstaten etter at domfelte er overført.

7.4. Beslutningsprosess

7.4.1. Romania som fullbyrdingsstat

Lov nr. 302/2004 sikrer også at prosessen med å overføre domfelte er underlagt rettslig kontroll.

Avdelingen for internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker i Justisdepartementet sender sertifikatet og dommen til statsadvokatembetet som er knyttet til ankedomstolen i den jurisdiksjonen hvor domfelte bor, med sikte på å overlevere saken til ankedomstolen, innen fristen på 20 dager.

Justitiarius ved ankedomstolen eller dommeren som har fått delegert myndighet fra justitiarius, fastsetter en dato for rettsforhandling innen 10 dager, regnet fra dagen da saken er registrert inn i retten. Prosessens varighet er 30 dager regnet fra samme dato.

Saken avgjøres av én enkelt dommer, som kontorforretning, uten at domfelte varsles. Påtalemyndigheten må delta. Dersom domfelte er dømt for flere forhold, vil kriteriene bli sjekket for hver av overtredelsene. Når kriteriene er oppfylt for bare noen av overtredelsene, kan domstolen beslutte delvis anerkjennelse av dommen. I sistnevnte tilfelle vil det være konsultasjoner med den utstedende staten, som får mulighet til å trekke tilbake sertifikatet.

Domstolen undersøker den utenlandske dommen, sjekker arbeidet i saken og vil på grunnlag av sine funn avsi en av følgende dommer:

- a) kjennelser, ved dom, fullbyrding i Romania av dom ilagt av retten i den utstedende staten, eller
- b) når dommen er uforenlig med rumensk lov ut fra dens karakter eller lengde, sammenlignet med straffen som fastsettes av nasjonal lov for tilsvarende overtredelser, vil domstolen tilpasse dommen ilagt av domstolen i den utstedende staten,
- c) kjennelser, ved dom, avvisning av anmodningen om fullbyrding av den utenlandske dommen i Romania.

For å avsi en av dommene fastsatt i artikkel 6, kan domstolen, direkte eller gjennom det særskilte direktoratet under Justisdepartementet, konsultere den kompetente myndigheten i den utstedende staten, uten at 30-dagersfristen forlenges av slike konsultasjoner. Domstolen vil avsi sin egen kjennelse i en begrunnet dom, som må skrives innen en frist på 10 dager, og som domfelte varsles om, direkte eller gjennom myndigheten som er oppnevnt av den utstedende staten.

Dommen kan innen en frist på 10 dager påklages av aktor og domfelte. For aktor løper tidsfristen fra dommen blir avsagt. For domfelte løper tidsfristen fra forkynnelse av rettens kjennelse. Saken vil bli sendt til ankedomstolen i løpet av 3 dager, og anken vil bli prøvd innen 10 dager, som kontorforretning, uten at domfelte varsles. Påtalemyndigheten må delta.

Domstolens endelige dom er slutten på beslutningsprosessen. Den kompetente myndigheten vil varsle den norske kompetente myndigheten om resultatet.

7.4.2. Romania som utstedende stat

Dersom en utenlandsk innsatt uttrykker ønske om å bli overført til en annen stat, vil dommeren som er delegert til å ha tilsyn med fullbyrdingen av fengselsdommer, og som er utnevnt til kriminalomsorgsenheten der domfelte skal være, avhøre vedkommende i fengselet, med den advokat til stede som domfelte selv velger eller som blir offisielt oppnevnt, og dersom domfelte uttrykkelig ber om det, med en representant for den norske ambassaden til stede. Referat vil bli skrevet og undertegnet av dommeren, domfelte og advokaten.

Etter å ha undersøkt om alle kriteriene er oppfylt, avgjør dommeren om domfelte kan overføres eller ikke.

- a) Dersom dommeren nekter overføring, vil han fastsette en frist for når anmodningen kan vurderes på ny. Dommerens avgjørelse kan bestrides for den kompetente lokale domstolen, innen en frist på 3 dager. Domstolen avsier dom som kontorforretning, i nærvær av aktor og med varsling av domfelte.
- b) Dersom dommeren tillater overføring, vil dommen og tilhørende dokumenter bli sendt til Justisdepartementet, som vil utarbeide og sende sertifikatet.

7.4.3. Norge som fullbyrdingsstat

Når Norge er fullbyrdingsstaten og mottar en formell anmodning om overføring til Norge, vil Kriminalomsorgsdirektoratet som den kompetente myndigheten undersøke saksdokumentene og passe på at alle nødvendige dokumenter er vedlagt.

Den formelle anmodningen sendes til Riksadvokaten for å undersøke om den straffbare handlingen domfelte er dømt for, er omfattet av listen i artikkel 7 i traktaten, eller i motsatt fall om den utgjør en straffbar handling i henhold til norsk lov (dobbel straffbarhet). Riksadvokaten uttrykker også sitt syn på om det skal skje fortsatt fullbyrding av dommen eller om dommen skal tilpasses.

I henhold til lov om overføring av domfelte avhenger den videre saksgangen av om det skal skje fortsatt fullbyrding av dommen eller en tilpasning av den aktuelle dommen.

Ved fortsatt fullbyrding sendes den formelle anmodningen om overføring med alle vedlegg til påtalemyndigheten for å starte fullbyrdingen. Saksgangen er administrativ, og den formelle godkjenningen gis av direktoratet. Dersom straffen er uforenlig med norsk lov, eller straffen overstiger øvre strafferamme etter norsk lov, anmodes påtalemyndigheten å sende saken til domstolene, som vil tilpasse dommen gjennom en rettslig behandling. Kriminalomsorgsdirektoratet vil så varsle rumenske myndigheter om domstolens avgjørelse.

7.4.4. Norge som utstedende stat

I henhold til lov om overføring av domfelte er saksgangen administrativ når Norge er den utstedende staten.

Saker som gjelder overføring av domfelte initieres av fengselet, som gir domfelte all nødvendig informasjon om overføringen, innhenter domfeltes mening, utarbeider saksdokumentene og sender dem til Kriminalomsorgsdirektoratet.

Når Kriminalomsorgsdirektoratet mottar dokumentene, blir saken gjennomgått, og dersom alle vilkårene i traktaten er oppfylt, vil sertifikatet og den formelle anmodningen om overføring bli utarbeidet og sendt til den kompetente myndigheten i Romania.

Så snart saken er vurdert av rumenske myndigheter og en formell godkjenning er mottatt fra Kriminalomsorgsdirektoratet, undersøker KDI vilkårene for de rumenske myndighetenes godkjenning og avgjør om endelig samtykke kan gis. Slikt samtykke vil alltid bli gitt, unntatt i ekstraordinære tilfeller der f.eks. et av vilkårene i traktaten ikke lenger er til stede eller den domfelte er løslatt eller vil bli løslatt snart.

8. Overføring av domfelte

Når overføringen er godkjent, er den utstedende staten i henhold til artikkel 14 nr. 2 i traktaten ansvarlig for overføringen av domfelte. Overføringen gjennomføres av politiet. I Romania vil domfelte bli overtatt på flyplassen av utvalgte personer fra Den nasjonale fengselsadministrasjonen.

9. Forhold etter soningsoverføring. Virkninger

9.1. Lover som regulerer fullbyrding

9.1.1. Romania

Fullbyrding av dommer er regulert av lov nr. 254/2013 og straffeprosessloven.

Etter å ha blitt overført fra en fremmed stat, blir domfelte først satt i karantene i en straffeanstalt i 21 dager. I denne perioden blir domfelte vurdert, gjennomgår medisinske undersøkelser og får et individuelt tilpasset fengslingsregime. Deretter vil domfelte bli henvist til den straffeanstalten der han eller hun skal sone dommen.

9.1.2. Norge

I Norge er fullbyrdingen av dommer regulert i lov om gjennomføring av straff av 18. mai 2001 nr. 21 (heretter kalt straffegjennomføringsloven), med forskrifter og retningslinjer.

Når en domfelt overføres fra en fremmed stat for å sone resten av straffen i Norge, avhenger beslutningen om hvilket fengsel domfelte skal sone dommen i, av en rekke kriterier, som hvilket sikkerhetsnivå som er nødvendig ut fra lovbruddet som er begått og straffens lengde, kunnskap om domfelte, annen relevant informasjon som hvor domfelte kommer fra, om vedkommende har familie eller barn, om det er helsemessige problemer eller andre rehabiliteringsbehov som det bør tas hensyn til. Fengselskapasiteten vil også spille inn.

9.2. Lover som regulerer prøveløslatelse

9.2.1. Prøveløslatelse i Romania

I Romania kan prøveløslatelse fra fengsel innvilges dersom: a) den innsatte har sonet minst to tredeler av straffen, når fengselsstraffen ikke overstiger 10 år, eller minst tre firedeler av straffen, men ikke mer enn 20 år, når fengselsstraffen overstiger 10 år; b) den innsatte soner en dom i et halvåpent eller åpent regime; c) den innsatte fullt ut har betalt den sivile erstatningen som er idømt, unntatt når han eller hun fremlegger dokumentasjon for at han eller hun ikke hadde mulighet til å betale; d) domstolen er overbevist om at den innsatte har forbedret seg og er klar til å bli reintegrert i samfunnet. Ved beregningen av straffebrøkene angitt over skal det tas hensyn til den delen av straffen som i henhold til loven kan anses sonet basert på utført arbeid. I dette tilfellet kan imidlertid prøveløslatelse ikke innvilges før minst halvparten av straffen er sonet når fengselsstraffen er under 10 år eller minst to tredeler av straffen er sonet når fengselsstraffen er over 10 år.

Dersom den innsatte har fylt 60 år, kan prøveløslatelse innvilges etter at halvparten av straffen er sonet når fengselsstraffen ikke overstiger 10 år, eller etter at minst to tredeler av straffen er sonet når fengselsstraffen overstiger 10 år, dersom kriteriene under bokstav b)–d) er oppfylt. Ved beregningen av straffebrøkene angitt over skal det tas hensyn til den delen av straffen som i henhold til loven kan anses sonet, basert på utført arbeid. I dette tilfellet kan imidlertid prøveløslatelse ikke innvilges før minst en tredel av straffen er sonet når fengselsstraffen er under 10 år eller minst halvparten av straffen er sonet når fengselsstraffen er over 10 år.

Det er obligatorisk å angi de faktiske forhold som førte til at prøveløslatelse ble innvilget og at den innsatte advares med hensyn til sin fremtidige atferd og konsekvensene han står overfor dersom han

skulle begå nye lovbrudd eller ikke følger tilsynstiltakene eller pålagte forpliktelser i prøveperioden. Tiden mellom prøveløslatelsesdatoen og datoen når dommen er ferdigsonet, er den innsattes prøveløslatelsesperiode.

I henhold til artikkel 587 i straffeprosessloven innvilges prøveløslatelse etter en anmodning eller henvendelse i henhold til bestemmelsene i loven om fullbyrding av dommer av førsteinstansdomstolen i den jurisdiksjonen hvor straffeanstalten ligger. Når domstolen finner at kriteriene for prøveløslatelse ikke er oppfylt, vil den fastsette en frist. Etter denne fristen kan det fremmes ny henvendelse eller anmodning vedrørende avgjørelsen der anmodningen ble avvist. Fristen kan ikke overstige ett år og løper fra den dato når avgjørelsen er endelig. Domstolens avgjørelse kan bestrides for distriktsretten i jurisdiksjonen der straffeanstalten ligger, innen en frist på 3 dager fra forkynnelse. En protest fra aktor vil utsette gjennomføringen av avgjørelsen. En kopi av den endelige avgjørelsen vil bli forkynt for den kompetente prøveløslatelsestjenesten, og for det lokale politiet.

9.2.2. Prøveløslatelse i Norge

I henhold til § 42 i straffegjennomføringsloven kan kriminalomsorgen prøveløslate en domfelt når vedkommende har sonet to tredeler og minst 60 dager av straffen, uavhengig av hvor lang straff som ble idømt. Kriminalomsorgen skal ikke beslutte å prøveløslate en domfelt dersom en totalvurdering av forholdene gjør slik løslatelse utilrådelig. Kriminalomsorgen skal legge særlig vekt på domfeltes oppførsel under soning og om det er grunn til å anta at domfelte vil begå nye straffbare handlinger i prøveløslatelsesperioden. Dersom halvparten av dommen og minst 60 dager i fengsel er sonet, kan Kriminalomsorgen prøveløslate en domfelt dersom det foreligger særlige grunner.

9.3. Spesialitetsprinsippet

Spesialitetsprinsippet sikrer at ingen som blir overført fra én stat til en annen, kan straffefølges, dømmes eller på annen måte berøves friheten for en annen lovovertrødelse begått før han eller hun ble overført, enn den som ligger til grunn for overføringen.

Unntak er inntatt i artikkel 16, andre ledd av traktaten. Disse unntakene kan komme inn under én av følgende kategorier:

- Unntak som forutsetter domfeltes vilje: bokstav a) ikke har forlatt fullbyrdingsstatens territorium innen 45 dager eller har vendt tilbake til dette territorium; bokstav e) når den domfelt har gitt sitt samtykke til overføringen; bokstav f) når den domfelte uttrykkelig har gitt avkall på retten til å benytte seg av spesialitetsprinsippet;
- Unntak knyttet til den aktuelle dommen eller prosessen (bokstav b, c, d);
- Saker der den utstedende staten gir sitt samtykke.

9.4. Avslutning av fullbyrding

I henhold til både rumensk og norsk lov avsluttes fullbyrdingen når én av følgende forutsetninger er oppfylt: dommen er sonet i sin helhet, domfelte er løslatt på prøve, det er gitt amnesti eller benådning.

9.5. Informasjon

De tilfeller der informasjon utveksles mellom den utstedende staten og fullbyrdingsstaten er fastsatt i artikkel 18 og 19 i traktaten.

Informasjonsutveksling bør ikke begrenses til disse tilfellene. Det kan skje når som helst under overføringsprosessen, sannsynligvis i form av konsultasjoner mellom eller gjennom de kompetente myndighetene, for å lette samarbeidet.

9.6. Amnesti, benådning og gjenopptakelse

I Norge innvilges benådning av Kongen i statsråd, vanligvis i saker der domfelte har alvorlige helseproblemer som gjør det umulig å sone straffen.

En domfelt kan søke Kommissjonen for gjenopptakelse av straffesaker (Gjenopptakelseskommissjonen) om å få en straffesak gjenopptatt. Kommissjonen skal vurdere om kravene for å få saken gjenopptatt er til stede. De viktigste grunnene til å gjenoppta en straffesak, er:

- Nye bevis eller nye forhold som kan medføre frikjennelse eller betydelig mildere straff.
- At en internasjonal domstol eller FNs menneskerettskommissjon i en sak mot Norge har konkludert med at avgjørelsen eller prosessen i domfeltes sak representerer et brudd på folkeretten, og at det er grunn til å anta at en ny behandling av straffesaken vil gi en annen konklusjon.
- At noen som har hatt en avgjørende rolle i saken (aktor, dommer, sakkyndig, forsvarer, vitne) har begått en straffbar handling som kan ha påvirket dommen/straffen til ugunst for domfelte.

En gjenopptakelse av dommen vil ikke være til hinder for overføring.

I Romania vil amnesti fjerne eller avvise straffansvar for overtredelsen (når amnesti innvilges før dom blir avsagt), eller fullbyrdingen og alle virkninger av dommen, med unntak av bot som allerede er betalt, sikkerhetstiltak og de skadelidtes rettigheter (når amnesti innvilges etter domfellelse). Amnesti kan bare innvilges ved lov (av parlamentet), for visse lovovertrедelser, kategorier av lovovertrедelser eller straffereaksjoner (innen visse grenser som uttrykkelig er angitt i loven). Det kan være generelt eller spesifikt, betinget eller ubetinget. Det gjelder bare for overtredelser begått før en dato som er uttrykkelig angitt i loven, eller før datoen når amnestiloven trer i kraft.

Benådning er en barmhjertighetshandling og kan gis enten av presidenten (individuell benådning) eller parlamentet, ved lov (kollektiv benådning). Til forskjell fra amnesti avviser benådning ikke ansvar; virkningen er at straffen ikke lenger blir fullbyrdet eller blir gjort om til en mildere straff. Individuell benådning innvilges bare etter at dommen er endelig. Kollektiv benådning innvilges bare for lovovertrедelser begått før loven trådte i kraft. Individuell benådning kan bare være ubetinget, mens kollektiv benådning kan være betinget av visse forutsetninger. Den kan også være total (når den omfatter hele straffen) eller delvis (når den bare omfatter en del av straffen).

Gjenopptakelse av en sak i vid forstand omfatter rettsak for opphevelse og selve gjenopptakelsen. Slike saker kan bare reises på bakgrunn av spesifikke årsaker angitt ved lov, enten vedrørende spørsmål om lovlighet eller visse faktiske forhold som enten representerer alvorlige hindringer for en rettferdig rettergang eller som kunne ha endret den endelige dommen om de var kjent eller fastslått på forhånd. Gjenopptakelse er også mulig dersom Den europeiske menneskerettsdomstolen slår fast at det foreligger en krenkelse etter konvensjonen.

10. Kompetente myndigheter

10.1. Kompetente myndigheter i Romania

Direktoratet for internasjonal lov og rettslig samarbeid er en spesialisert juridisk avdeling i Justisdepartementet og består av: a) Avdeling for internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker, b) Avdeling for internasjonalt rettslig samarbeid i sivile og kommersielle saker, c) en enhet for traktater, internasjonale forhold og liaisonsdommere.

Avdeling for internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker ledes av en avdelingsdirektør og har 11 ansatte. Avdelingen sikrer blant annet oppfyllelse av forpliktelsene som tilligger departementet i henhold til lov 302/2004 om internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker, med endringer, samt annen lovgivning som inneholder bestemmelser om dette, på grunnlag av de internasjonale rettslige instrumenter som er ratifisert av Romania, eller på grunnlag av relevante rettslige instrumenter i EU, eller ut fra internasjonal høflighet, med garanti om gjensidighet, i rollen som kompetent myndighet i Romania på området internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker.

10.2. Kompetente myndigheter i Norge

Kriminalomsorgsdirektoratet ble i juli 2013 etablert som en egen enhet utenfor Justis- og beredskapsdepartementet og er per 1. januar 2014 den kompetente myndigheten som står for administrasjon av overføring av domfelte personer.

Direktoratet er ansvarlig for å gjennomføre varetekt og straffereaksjoner på en måte som tar hensyn til alle borgernes sikkerhet og forsøker å forebygge tilbakefall ved å gjøre det mulig for lovbrysterne å endre sin kriminelle atferd gjennom eget initiativ.

Kriminalomsorgsdirektoratet ledes av en direktør og består av fem seksjoner og to stabsfunksjoner: Seksjon for regelverk og sikkerhet, Seksjon for innhold og kapasitet, Seksjon for budsjett og styring, HR-seksjonen, IKT-seksjonen, Kommunikasjonsstaben og Internasjonal stab. Videre er Kriminalomsorgsdirektoratet ansvarlig for Kriminalomsorgens utdanningscenter.

Vedlegg

Vedlegg I. Traktat mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte

Traktat mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte

Kongeriket Norge og Romania, heretter kalt "traktatpartene",

som tar i betraktning traktatpartenes gjeldende lover og regler om rettshåndhevelse og ønsket om å styrke sitt samarbeid om rettshåndhevelse og rettspleie,

som ønsker å tilrettelegge for sosial rehabilitering av domfelte i deres eget samfunn,

som mener at disse målene krever at personer som har fått en endelig dom for en straffbar handling de har begått, bør gis anledning til å sone straffen i sitt eget samfunn, og at dette best kan oppnås ved å overføre dem til deres eget land,

som mener det er behov for en utvidet anvendelse av prinsippet om overføring av domfelte,

som tar i betraktning at:

1) Begge traktatpartene har ratifisert Europarådets konvensjon om overføring av domfelte av 21. mars 1983. I henhold til denne konvensjonen kan domfelte overføres for å sone den resterende del av sin dom bare til den staten hvor de er borgere, og bare hvis de selv og den involverte staten samtykker. Tilleggsprotokollen til denne konvensjonen av 18. desember 1997, som tillater overføring uten den domfeltes samtykke under visse forutsetninger, er også ratifisert av begge traktatparter.

2) Det bør imidlertid vurderes å videreutvikle samarbeidet nedfelt i Europarådets instrumenter når det gjelder fullbyrding av straffedommer, særlig når borgere av traktatpartene får en straffedom og ilegges en frihetsstraff eller et tiltak som innebærer frihetsberøvelse i den annen traktatpart. Til tross for behovet for å gi den domfelte tilfredsstillende garantier, bør hans eller hennes delaktighet i prosessen ikke lenger være så dominerende at det i alle tilfeller kreves hans eller hennes samtykke for å oversende en dom til den annen traktatpart med henblikk på anerkjennelse av dommen og fullbyrding av den ilagte straffen.

3) Denne traktat skal anvendes på en slik måte at alminnelige prinsipper om likhet, rettferdighet og rimelighet respekteres.

4) Intet i denne traktat skal tolkes som et forbud mot å nekte å gjennomføre en beslutning når det finnes objektive grunner til å tro at dommen ble avsagt med det formål å straffe en person på grunn av vedkommendes kjønn, rase, religion, etniske opprinnelse, nasjonalitet, språk, politiske oppfatninger eller seksuelle legning, eller at vedkommendes stilling kan være skadelidende av ovennevnte grunner.

5) Denne traktat skal ikke være til hinder for at en traktatpart anvender sine egne grunnlovsmessige regler om rettferdig ettergang, foreningsfrihet, pressefrihet og ytringsfrihet i andre medier.

er blitt enige om følgende:

Artikkel 1 Definisjoner

I denne traktaten betyr:

- a) "domfelt" - enhver person, herunder en mindreårig, som er ilagt en dom i den utstedende stat og som er fengslet i den staten,
- b) "dom" – en endelig rettsavgjørelse eller rettskjennelse som er avsagt av en domstol i den utstedende stat og som ilegger en fysisk person en straff,
- c) "straff" – en frihetsstraff eller et tiltak som innebærer frihetsberøvelse, som idømmes for et begrenset eller ubegrenset tidsrom som følge av et straffbart forhold og på grunnlag av en strafferettslig forfølgning.
- d) "utstedende stat" – staten der dommen er avsagt,
- e) "fullbyrdingsstat" – staten som dommen oversendes til for anerkjennelse og fullbyrding,
- f) staten der en domfelt "bor" er den staten der den domfelte bor og har hatt lovlig opphold uavbrutt i minst fem år og der vedkommende vil beholde permanent oppholdstillatelse.
- g) "borger" – for Romanias vedkommende en rumensk statsborger, og for Kongeriket Norges vedkommende en norsk statsborger.

Artikkel 2 Fastsettelse av de kompetente myndigheter

1. Den kompetente myndighet er Justis- og politidepartementet for Kongeriket Norges vedkommende og Justisdepartementet for Romanias vedkommende. I forbindelse med artikkel 15 og artikkel 17 nr. 3 betyr "den kompetente myndighet" for Kongeriket Norges vedkommende Justis- og politidepartementet, og for Romanias vedkommende Administrasjons- og innenriksdepartementet.

2. Traktatpartene skal underrette hverandre om eventuelle endringer med hensyn til de kompetente myndigheter.

Artikkel 3 Formål og virkeområde

1. Formålet med denne traktat er å fastsette reglene traktatpartene skal følge for å anerkjenne en dom og fullbyrde en straff med sikte på å tilrettelegge for sosial rehabilitering av den domfelte.

2. Denne traktat får anvendelse når den domfelte befinner seg i den utstedende stat.

3. Denne traktat får anvendelse kun i forhold til anerkjennelse av dommer og fullbyrding av straff slik det er definert i denne traktat. Det forhold at det i tillegg til straff er ilagt en bot og/eller gitt pålegg om inndragelse som ennå ikke er innbetalt, innkrevd eller fullbyrdet, skal ikke være til hinder for at en dom oversendes.

4. Denne traktat skal ikke medføre endringer i plikten til å overholde grunnleggende rettigheter og rettsprinsipper som er nedfelt i Den europeiske konvensjon om menneskerettighetene.

Artikkel 4 **Kriterier for oversendelse av dom og sertifikat**

1. Forutsatt at den domfelte befinner seg i den utstedende stat og har gitt sitt samtykke når dette kreves i henhold til artikkel 6, kan en dom sammen med et sertifikat etter standard skjemaet i vedlegg I, oversendes til den annen traktatpart når:

a) den annen traktatpart er den staten som den domfelte er borger av, eller den staten hvor den domfelte bor, eller

b) den annen traktatpart er den staten som den domfelte har så nær tilknytning til, uten at det dermed er den staten som er omhandlet i bokstav a), at en overføring anses som formålstjenlig, og den kompetente myndighet i denne staten gir sitt samtykke til oversendelsen av dommen og sertifikatet.

2. Oversending av dommen og sertifikatet kan skje når den kompetente myndighet i den utstedende stat, eventuelt etter samråd mellom de kompetente myndigheter i den utstedende stat og fullbyrdingsstaten, har funnet det godtgjort at fullbyrding av straffen i fullbyrdingsstaten vil tjene formålet om å tilrettelegge for sosial rehabilitering av den domfelte.

3. Før dommen og sertifikatet oversendes kan den kompetente myndighet i den utstedende stat rådføre seg, på hensiktsmessig måte, med den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten. Samråd skal være obligatorisk i tilfeller omhandlet i nr. 1 b). I slike tilfeller skal den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten omgående informere den utstedende stat om sin beslutning om hvorvidt den vil gi sitt samtykke eller ikke til oversendelse av dommen.

4. Under et slikt samråd kan den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten framlegge for den kompetente myndighet i den utstedende stat en begrunnet uttalelse om at fullbyrding av straffen i fullbyrdingsstaten ikke vil tjene formålet om å tilrettelegge for sosial rehabilitering og en vellykket reintegrering av den domfelte i samfunnet.

Dersom samråd ikke har funnet sted, kan en slik uttalelse uten opphold framlegges etter at dommen og sertifikatet er oversendt. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal vurdere en slik uttalelse og bestemme om den vil trekke sertifikatet tilbake eller ikke.

5. Fullbyrdingsstaten kan på eget initiativ anmode den utstedende stat om å oversende dommen sammen med sertifikatet. Den domfelte kan også anmode de kompetente myndigheter i den utstedende stat eller i fullbyrdingsstaten om å innlede prosedyren for oversendelse av dommen og sertifikatet i henhold til denne traktat. Anmodninger som er framsatt i henhold til denne bestemmelse, medfører ikke at den utstedende stat har plikt til å oversende dommen sammen med sertifikatet.

Artikkel 5 **Oversendelse av dommen og sertifikatet**

1. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal oversende dommen eller en bekreftet kopi av denne sammen med sertifikatet direkte til den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten som definert i artikkel 2, på en hensiktsmessig måte som etterlater skriftlig spor som gjør det mulig for fullbyrdingsstaten å fastslå ektheten. Originaleksemplar av dommen eller en bekreftet kopi av denne samt originaleksemplar av sertifikatet skal oversendes fullbyrdingsstaten dersom den krever det. All offisiell kommunikasjon skal også skje direkte mellom de nevnte kompetente myndigheter.

2. Sertifikatet skal signeres og innholdet skal bekreftes som riktig av den kompetente myndighet i den utstedende stat.

Artikkel 6 **Uttalelse fra og underretning til den domfelte**

1. Med forbehold for nr. 2, kan en dom sammen med et sertifikat kun oversendes fullbyrdingsstaten for anerkjennelse av denne og fullbyrding av straffen etter at den domfelte har gitt sitt samtykke i samsvar med lovgivningen i den utstedende stat.

2. Det kreves ikke samtykke fra den domfelte når:

a) den domfelte er borger av fullbyrdingsstaten og bor i denne staten,

b) den domfelte vil bli utsendt til fullbyrdingsstaten så snart vedkommende er løslatt fra fullbyrding av straffen på grunnlag av et utvisnings- eller bortvisningsvedtak som inngår i dommen eller i en rettsavgjørelse eller et administrativt vedtak eller enhver annen reaksjon som følger av dommen,

3. Den domfelte skal gis anledning til si sin mening muntlig eller skriftlig. Dersom den utstedende stat mener det er nødvendig av hensyn til den domfeltes alder eller hans eller hennes fysiske eller psykiske tilstand, skal denne anledningen gis til hans eller hennes rettslige representant.

Uttalelsen fra den domfelte skal tas i betraktning når det skal avgjøres om dommen skal oversendes sammen med sertifikatet. Dersom den domfelte har benyttet seg av anledningen gitt i denne bestemmelse, skal vedkommendes uttalelse oversendes til fullbyrdingsstaten. Dersom den domfelte har uttalt seg muntlig, skal den utstedende stat sørge for at et skriftlig referat av denne uttalelsen er tilgjengelig for fullbyrdingsstaten.

4. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal informere den domfelte på et språk vedkommende forstår, ved hjelp av standardskjemaet for underretning i vedlegg II, om at den har besluttet å oversende dommen sammen med sertifikatet.

Artikkel 7 Dobbel straffbarhet

1. Følgende lovovertridelser, slik de er definert i den utstedende stats lovgivning og dersom de i den utstedende stat kan straffes med en frihetsstraff eller et tiltak som innebærer frihetsberøvelse med en øvre strafferamme på minst tre år, skal i henhold til denne traktat og uten at det sjekkes om det foreligger dobbel straffbarhet, føre til anerkjennelse av dommen og fullbyrding av den ilagte straff:

- deltakelse i en kriminell organisasjon,
- terrorisme,
- menneskehandel,
- seksuell utnyttelse av barn og barnepornografi,
- ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer,
- ulovlig handel med våpen, ammunisjon og sprengstoff,
- korrupsjon,
- bedrageri,
- hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger,
- valutasvindel, også i euro,
- datarelatert kriminalitet,
- miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og plantearter og plantevarianter,
- tilrettelegging for ulovlig innvandring og opphold,
- forsettlig drap, grov legemsbeskadigelse,
- ulovlig handel med organer og vev fra mennesker,
- bortføring, ulovlig frihetsberøvelse og gisseltaking,
- rasisme og fremmedfrykt,
- ran,
- tyveri,
- ulovlig handel med kulturgjenstander, herunder antikviteter og kunstverk,
- svindel,
- avkreving av beskyttelsespenger og pengeutpressing,
- etterlikning og piratkopiering av produkter,
- forfalskning av administrative dokumenter og handel med slike dokumenter,
- forfalskning av betalingsmidler,

- ulovlig handel med hormonpreparater og andre vekstfremmende stoffer,
- ulovlig handel med kjernefysiske eller radioaktive stoffer,
- ulovlig handel med stjålne motorkjøretøyer,
- voldtekt,
- forsettlig brannstiftelse,
- forbrytelser som faller inn under Den internasjonale straffedomstolens jurisdiksjon,
- kapring av luftfartøyer/skip,
- sabotasje.

2. For andre lovovertridelser enn de som omfattes av nr. 1, skal fullbyringsstaten anerkjenne dommen og fullbyrde straffen under den forutsetning at det gjelder en handling som også utgjør en lovovertridelse etter loven i fullbyringsstaten, eller ville ha vært en lovovertridelse hvis den var begått på denne statens territorium, uansett hvilke elementer den består av eller hvordan den er beskrevet.

Artikkel 8 Anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen

1. Fullbyringsstaten skal anerkjenne en dom som er blitt oversendt i samsvar med framgangsmåten i denne traktat, og skal straks treffe alle nødvendige tiltak for å fullbyrde straffen, med mindre den beslutter å gjøre gjeldende en av grunnene for å nekte anerkjennelse og fullbyrding i henhold til artikkel 9.

2. Dersom straffen er uforenlig med lovgivningen i fullbyringsstaten med hensyn til straffens lengde, kan fullbyringsstaten bestemme å omgjøre straffen bare dersom straffen overskrider høyeste straff for liknende forhold fastsatt i denne statens nasjonale lovgivning. Den omgjorte straffen skal ikke være lavere enn den høyeste straffen fastsatt for liknende forhold i fullbyringsstatens lovgivning.

3. Dersom straffen er uforenlig med lovgivningen i fullbyringsstaten med hensyn til type straff, kan fullbyringsstaten tilpasse den i forhold til straffen eller reaksjonen fastsatt i egen lovgivning for liknende forhold. En slik straff eller et slikt tiltak skal i størst mulig grad tilsvare straffen som er ilagt i den utstedende stat, og straffen skal derfor ikke omgjøres til en bot.

4. Den omgjorte straffen skal ikke skjerpe straffen ilagt av den utstedende stat med hensyn til type straff eller straffens lengde.

Artikkel 9 Grunner for å nekte anerkjennelse og fullbyrding

1. Fullbyringsstaten kan nekte å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen dersom:

a) sertifikatet omhandlet i artikkel 4 er ufullstendig eller åpenbart ikke samsvarer med dommen og ikke er blitt ferdigstilt eller korrigerert innen en rimelig frist fastsatt av den kompetente myndighet i fullbyringsstaten,

- b) kriteriene fastsatt i artikkel 4 nr.1 ikke er oppfylt,
- c) fullbyrding av straffen ville være i strid med prinsippet om at ingen skal rettsforfølges to ganger for samme forhold (*ne bis in idem*),
- d) dommen, i tilfeller som omfattes av artikkel 7 nr. 2, gjelder handlinger som ikke ville være en lovovertrjedelse etter fullbyrdingsstatens lovgivning. Med hensyn til skatt eller avgifter, toll og valuta, kan en dom imidlertid ikke nektes fullbyrdet på grunn av at fullbyrdingsstatens lovgivning ikke pålegger samme type skatt eller avgift eller ikke inneholder samme type regler om skatt, avgifter og toll- og valutabestemmelser som loven i den utstedende stat,
- e) fullbyrding av straffen er foreldet etter fullbyrdingsstatens lovgivning,
- f) fullbyrdingsstatens lovgivning gir immunitet og gjør fullbyrding av straffen umulig,
- g) straffen er ilagt en person, som på grunn av sin alder ikke kan holdes strafferettslig ansvarlig for handlingene i dommen i henhold til fullbyrdingsstatens lovgivning,
- h) det gjensto mindre enn 6 måneder å sone på det tidspunkt den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten mottok dommen,
- i) dommen ble avsagt uten at vedkommende var til stede, med mindre det i sertifikatet oppgis at vedkommende mottok innkalling personlig eller ble informert gjennom en kompetent representant i henhold til den utstedende stats lovgivning om tid og sted for rettsaken som førte til at det ble avsagt uteblivelsesdom, eller at vedkommende har oppgitt til en kompetent myndighet at han eller hun ikke bestrider rettsaken,
- j) fullbyrdingsstaten framsetter en anmodning i samsvar med artikkel 16 nr. 3 før en beslutning blir truffet i samsvar med artikkel 12 nr.1, og den utstedende stat ikke gir sitt samtykke i samsvar med artikkel 16 nr. 2 g) til at den berørte personen skal rettsforfølges, dømmes eller på annen måte berøves friheten i fullbyrdingsstaten for en annen lovovertrjedelse begått før overføringen enn den som ligger til grunn for overføringen.
- k) den ilagte straffen inkluderer tiltak for psykisk helsevern eller annen form for helsevern eller annet tiltak som innebærer frihetsberøvelse, som til tross for bestemmelsene i artikkel 8 nr. 3 ikke kan fullbyrdes av fullbyrdingsstaten i henhold til denne statens rettssystem eller helsevesen.
2. I tilfellene omhandlet i nr. 1 a), b), c), i) og k) skal den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten før den treffer beslutning om ikke å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen, rådføre seg med den kompetente myndighet i den utstedende stat, på hensiktsmessig måte, og skal, når det er hensiktsmessig, be denne om straks å skaffe til veie alle nødvendige tilleggsopplysninger.

Artikkel 10 Delvis anerkjennelse og fullbyrding

1. Hvis fullbyrdingsstaten vurderer en delvis anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen, kan den før den treffer beslutning om å nekte anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen i sin helhet, rådføre seg med den kompetente myndighet i den utstedende stat med henblikk på å komme fram til enighet som fastsatt i nr. 2.
2. De kompetente myndigheter i den utstedende stat og fullbyrdingsstaten kan, etter vurdering av hvert enkelt tilfelle, bli enige om en delvis anerkjennelse og fullbyrding av en straff på vilkår avtalt dem imellom, forutsatt at en slik anerkjennelse og fullbyrding ikke fører til skjerping av straffen med hensyn til straffens lengde. I mangel av en slik avtale skal sertifikatet trekkes tilbake.

Artikkel 11 Utsatt anerkjennelse av dommen

1. Dersom sertifikatet omhandlet i artikkel 4 er ufullstendig eller åpenbart ikke samsvarer med dommen, kan fullbyrdingsstaten utsette sin anerkjennelse av dommen med en rimelig frist fastsatt av fullbyrdingsstaten for at sertifikatet kan ferdigstilles eller korrigeres.
2. Det samme gjelder dersom sertifikatet og dommen ikke er oversatt i samsvar med artikkel 21.

Artikkel 12 Beslutning om fullbyrding av straffen og tidsfrister

1. Fullbyrdingsstaten skal så raskt som mulig avgjøre om den skal anerkjenne dommen og fullbyrde straffen og skal informere den utstedende stat om dette, samt om enhver beslutning om å omgjøre straffen i samsvar med artikkel 8 nr. 2 og nr. 3.
2. Med mindre det foreligger en grunn for utsettelse i henhold til artikkel 11, skal den endelige beslutningen om anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen treffes snarest mulig og innen en frist på 90 dager etter at dommen og sertifikatet er mottatt.
3. Når det i særlige tilfeller ikke lar seg gjøre for den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten å overholde fristen fastsatt i nr. 2, skal den omgående underrette den kompetente myndighet i den utstedende stat på en hensiktsmessig måte, og samtidig oppgi grunnene for forsinkelsen og anslå hvor lang tid det vil ta før en endelig beslutning kan treffes.

Artikkel 13 Tilbaketrekking av sertifikatet

Så lenge fullbyrding av straffen i fullbyrdingsstaten ikke har startet, kan den utstedende stat trekke sertifikatet tilbake og samtidig gi en begrunnelse for dette. Når sertifikatet er trukket tilbake, skal fullbyrdingsstaten ikke lenger fullbyrde straffen.

Artikkel 14 Overføring av domfelte

1. Den domfelte skal overføres til fullbyringsstaten på et tidspunkt som er avtalt mellom de kompetente myndigheter i den utstedende stat og fullbyringsstaten, og innen 30 dager etter at fullbyringsstaten har truffet sin endelige beslutning om å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen.

2. Den utstedende stat skal være ansvarlig for overføringen av den domfelte til fullbyringsstatens territorium, samt for å innhente de transittillatelse som eventuelt er nødvendig.

3. Hvis overføringen av den domfelte innen fristen fastsatt i nr. 1 blir forhindret på grunn av uforutsette omstendigheter, skal de kompetente myndighetene i den utstedende stat og fullbyringsstaten straks ta kontakt med hverandre. Overføringen skal skje så snart disse omstendighetene opphører. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal omgående informere den kompetente myndighet i fullbyringsstaten og avtale en ny dato for overføringen.

Artikkel 15 Anvendelig rett ved fullbyrning

1. Fullbyrningen av en straff skal skje etter fullbyringsstatens lovgivning. Med forbehold for nr. 2 og 3, skal fullbyringsstatens myndigheter alene ha myndighet til å bestemme framgangsmåten ved fullbyrning samt alle tiltak i denne forbindelse, herunder premissene for tidlig løslatelse eller prøveløslatelse.

2. Den kompetente myndighet i fullbyringsstaten skal sørge for at den samlede tid den domfelte allerede har vært berøvet friheten i forbindelse med den ilagte straffen, trekkes fra den totale straffen som skal gjennomføres.

3. Den kompetente myndighet i fullbyringsstaten skal, på forespørsel, informere den kompetente myndighet i den utstedende stat om gjeldende bestemmelser om eventuell tidlig løslatelse eller prøveløslatelse. Den utstedende stat kan gi sitt samtykke til at slike bestemmelser anvendes, eller den kan trekke sertifikatet tilbake.

Artikkel 16 Spesialitetsprinsippet

1. En person som er overført til fullbyringsstaten i henhold til denne traktat, skal ikke, med forbehold for nr. 2, rettsforfølges, dømmes eller på annen måte berøves friheten for en annen lovovertrødelse begått før han eller hun ble overført, enn den som ligger til grunn for overføringen.

2. Nr. 1 skal ikke gjelde i følgende tilfeller:

a) når personen har hatt mulighet til å forlate fullbyringsstatens territorium og ikke har gjort det innen 45 dager etter at han eller hun er endelig løslatt, eller har vendt tilbake til dette territorium etter å ha forlatt det,

b) når lovovertrødelsen ikke kan straffes med fengselsstraff eller annen frihetsberøvelse,

c) når rettsforfølgelsen ikke fører til anvendelse av tiltak som begrenser den personlige friheten,

d) når den domfelte vil kunne ilegges en straffedom eller et tiltak som ikke innebærer frihetsberøvelse, særlig en økonomisk sanksjon eller annet tiltak som trer inn i stedet for dette, selv om det eventuelt kan medføre en begrensning i vedkommendes personlige frihet,

e) når den domfelte har gitt sitt samtykke til overføring,

f) når den domfelte, etter overføring, uttrykkelig har gitt avkall på retten til å benytte seg av spesialitetsprinsippet for bestemte lovbrudd begått forut for overføringen,

Slikt avkall skal gis til de kompetente judisielle myndigheter i fullbyringsstaten og skal protokollføres i samsvar med denne statens nasjonale lovgivning. Avkallet skal formuleres på en slik måte at det klart framgår at vedkommende har gitt avkall frivillig og vel vitende om konsekvensene av dette. Vedkommende har rett til juridisk bistand for dette formål.

g) for andre tilfeller enn de som er nevnt under bokstav a) til f), der den utstedende stat gir sitt samtykke i samsvar med nr. 4 eller 5.

3. En anmodning om samtykke i henhold til nr. 2 g) skal forelegges den kompetente myndighet i den utstedende stat.

4. Anmodningen skal underbygges med:

- a) originalen eller bekreftet kopi av domfellelsen og straffen eller beslutningen om frihetsberøvelse som kan iverksettes straks eller av arrestordre eller annen beslutning med samme virkning utferdiget i samsvar med framgangsmåten fastsatt i den anmodende stats lovgivning,
- b) en uttalelse om lovovertrødelsene som ligger til grunn for anmodningen om rettsforfølgning, domfellelse eller frihetsberøvelse. Når og hvor lovovertrødelsene ble begått, rettslig beskrivelse av disse samt henvisning til de relevante lovbestemmelsene skal angis så nøyaktig som mulig, og
- c) en kopi av de lovbestemmelsene som får anvendelse eller, dersom dette ikke er mulig, en redegjørelse for den relevante lovgivningen.

Dersom opplysningene som oversendes av den anmodende stat, anses ikke å være tilstrekkelige for at den anmodende stat skal kunne treffe en beslutning, skal sistnevnte stat be om nødvendige tilleggsopplysninger, og kan fastsette en frist for mottakelsen av disse.

Det skal gis samtykke når det foreligger en plikt til å utlevere i henhold til Den europeiske konvensjon om utlevering og dens tilleggsprotokoller.

5. For en anmodning framsatt etter at Avtalen mellom Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om overleveringsprosedyre mellom medlemsstatene i Den europeiske union og Island og Norge eventuelt er trådt i kraft, skal følgende informasjon medfølge:

- a) personens identitet og nasjonalitet,
- b) den utstedende judicielle myndighets navn, adresse, telefon- og faksnummer og e-postadresse,
- c) bevis på rettskraftig dom, arrestordre eller enhver annen rettskraftig judisiell avgjørelse med samme virkning som omfattes av artikkel 2 og 3 i nevnte avtale,
- d) lovovertrედelsens karakter og rettslige klassifisering, særlig med hensyn til artikkel 3 i nevnte avtale,
- e) en beskrivelse av omstendighetene da lovovertrედelsen ble begått, herunder tid, sted og vedkommende persons grad av medvirkning i lovovertrედelsen,
- f) ilagt straff, dersom det foreligger endelig dom, eller strafferammen for lovovertrედelsen etter den utstedende stats lovgivning,
- g) eventuelt andre konsekvenser lovovertrედelsen har.

Anmodningen skal oversettes i samsvar med artikkel 21 i denne avtale.

Det skal gis samtykke når det foreligger en plikt til å utlevere i henhold til nevnte avtale. Beslutningen skal treffes senest 30 dager etter at anmodningen er mottatt. For tilfeller nevnt i artikkel 8 i nevnte avtale, skal fullbyrdingsstaten gi de garantier som er angitt i avtalen.

Artikkel 17 **Amnesti, benådning, gjenopptakelse**

1. Den utstedende stat såvel som fullbyrdingsstaten kan gi amnesti eller benåde.
2. Bare den utstedende stat kan avgjøre en begjæring om gjenopptakelse av dommen som ilegger straffen som skal fullbyrdes etter denne traktat.
3. Når den utstedende stat, i tilfellet nevnt i nr. 2, krever at den domfelte skal møte personlig ved gjenopptakelse, skal han eller hun midlertidig overføres til den utstedende stat på den betingelse at han eller hun sendes tilbake innen den frist som er fastsatt av fullbyrdingsstaten. Personen som er overført må holdes i fengslig forvaring på den utstedende stats territorium, med mindre fullbyrdingsstaten ikke ber om at han eller hun løslates for overføringen.

Artikkel 18 **Informasjon fra den utstedende stat**

1. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal straks informere den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten om enhver beslutning eller ethvert tiltak som medfører at fullbyrding av straffen opphører umiddelbart eller innen en bestemt tid.

2. Fullbyrdingsstaten skal avslutte fullbyrding av straffen så snart den mottar informasjon fra den kompetente myndighet i den utstedende stat om beslutningen eller tiltaket nevnt i nr. 1.

3) Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal, etter anmodning, informere den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten om muligheten og vilkårene for gjenopptakelse av dommen i sin nasjonale lovgivning, og særlig om hvilke myndigheter en eventuell begjæring skal rettes til, og fristen for å framsette en slik begjæring.

Artikkel 19 **Informasjon fra fullbyrdingsstaten**

Den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten skal uten opphold informere den kompetente myndighet i den utstedende stat på hensiktsmessig måte som etterlater skriftlig spor:

- a) om den endelige beslutningen om å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen samt dato for beslutningen,
- b) om en beslutning om ikke å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen i samsvar med artikkel 9, samt gi en begrunnelse for beslutningen,
- c) om en beslutning om å omgjøre straffen i samsvar med artikkel 8 nr. 2 eller 3, samt gi en begrunnelse for beslutningen,
- d) om en beslutning om ikke å fullbyrde straffen av de grunner som er nevnt i artikkel 17 nr. 1, samt gi en begrunnelse for beslutningen,
- e) om start og avslutning av en prøveløslatelse dersom dette er angitt av den utstedende stat i sertifikatet,
- f) om at den domfelte har rømt fra fengslig forvaring,
- g) om endt fullbyrding av straffen så snart den er fullført.

Artikkel 20 **Konsekvenser av overføringen av den domfelte**

1. Med forbehold for nr. 2 skal den utstedende stat ikke fortsette fullbyrdingen av straffen etter at fullbyrdingen har startet i fullbyrdingsstaten.
2. Retten til å fullbyrde straffen går tilbake til den utstedende stat ved underretning mottatt fra fullbyrdingsstaten om at straffen delvis ikke er fullbyrdet i henhold til artikkel 19 f).

Artikkel 21 **Språk**

1. Når Romania er fullbyrdingsstaten, skal sertifikatet, dommen og annen nødvendig dokumentasjon oversettes til rumensk.

2. Når Kongeriket Norge er fullbyrdingsstaten, skal sertifikatet, dommen og annen nødvendig dokumentasjon oversettes til norsk eller engelsk.

3. Kommunikasjon mellom partenes kompetente myndigheter skal foregå på engelsk.

Artikkel 22 Kostnader

Kostnader som følger av anvendelsen av denne traktat, skal dekkes av fullbyrdingsstaten, unntatt kostnadene i forbindelse med overføringen av den domfelte til fullbyrdingsstaten og kostnader som påløper utelukkende på den utstedende stats territorium.

Artikkel 23 Samråd

Traktatpartene kan rådføre seg med hverandre for finne løsninger i enkeltsaker og for å sikre en effektiv gjennomføring av denne traktat. Samråd skal skje direkte mellom partenes kompetente myndigheter.

Artikkel 24 Utvexling av informasjon

De kompetente myndigheter skal minst én gang i året gi hverandre generell informasjon om borgere fra den annen part som har fått en endelig dom.

Artikkel 25 Forholdet til andre traktater

Denne traktat skal fra den dagen den trer i kraft erstatte tilsvarende bestemmelser i Den europeiske konvensjon om overføring av domfelte av 21. mars 1983 og tilleggsprotokollen til denne konvensjon av 18. desember 1997.

Artikkel 26 Overgangsbestemmelse

1. Anmodninger mottatt før ikrafttredelse av denne traktat skal fortsatt reguleres av eksisterende regelverk om overføring av domfelte. For anmodninger mottatt etter denne dato gjelder reglene i denne traktat.

2. Denne traktat får også anvendelse for fullbyrding av straffereaksjoner ilagt før ikrafttredelsen av denne traktat.

Artikkel 27 Sluttbestemmelser

1. Denne traktat trer i kraft på den trettiende dag etter datoen for den siste underretningen fra den ene part til den annen part gjennom diplomatiske kanaler om at prosedyrene som kreves etter dens lovgivning, er fullført.

2. Denne traktat kan endres ved skriftlig avtale mellom traktatpartene, i samsvar med prosedyren fastsatt for traktatens ikrafttredelse.

3. Hver traktatpart kan når som helst si opp denne traktat ved skriftlig varsel sendt gjennom diplomatiske kanaler. I så fall opphører denne traktatens virkning 6 måneder etter den dag varselet er mottatt.

Til bekreftelse på dette har de undertegnede, som er behørig bemyndighet til det, undertegnet denne traktat.

Undertegnet i Oslo, den 20. september 2010, i to originaleksemplarer på rumensk, norsk og engelsk, som alle har samme gyldighet. Ved uenighet om fortolkningen skal den engelske tekst gå foran.

FOR KONGERIKET NORGE

Knut STORBERGET
Justisminister

FOR ROMANIA

Alina Mihaela BICA
Statssekretær
Justisdepartementet

VEDLEGG I

SERTIFIKAT¹

¹ Dette sertifikatet må være skrevet på eller oversatt til ett av språkene angitt i artikkel 22 i Traktaten mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte

omhandlet i artikkel 4 i Traktaten mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte

a)

Utstedende stat: ...

Fullbyringsstat: ...

b) Domstol som har avsagt endelig dom og ilagt straff:

Offisielt navn: ...

Dommen ble avsagt den (angi dato: dd-mm-år): ...

Dommen ble rettskraftig den (angi dato: dd-mm-år): ...

Dommens referansenummer (dersom det foreligger): ...

c) Opplysninger om den myndigheten som kan kontaktes ved spørsmål i forbindelse med sertifikatet:**1. Type myndighet: Vennligst kryss av i relevant felt:**

Sentralmyndighet ...

Domstol ...

Annen myndighet ...

2. Kontaktopplysninger til myndigheten oppgitt under bokstav c):

Offisielt navn: ...

Adresse: ...

Tlf.: (landkode) (kode område/by) ...

Faks: (landkode) (kode område/by) ...

Epostadresse (dersom slik foreligger): ...

3. Språk det er mulig å kommunisere med myndigheten på:

4. Kontaktopplysninger til person(er) som kan kontaktes for å innhente tilleggsopplysninger med henblikk på fullbyrning av dommen eller for å avtale overføringsprosedyrer (navn, tittel/grad, telefonnummer:, faks, epostadresse) dersom disse ikke er de samme som under punkt 2.

d) Opplysninger om den domfelte:

Etternavn: ...

Fornavn: ...

Evt. pikenavn: ...

Evt. alias: ...

Kjønn: ...

Nasjonalitet: ...

Personnummer eller trygdenummer (dersom det finnes): ...

Fødselsdato: ...

Fødested: ...

Siste kjente adresser/bosteder: ...

Språk vedkommende forstår (hvis dette er kjent): ...

Den domfelte befinner seg:

- i den utstedende stat og skal overføres til fullbyringsstaten.

Tilleggsinformasjon, dersom den finnes og det er hensiktsmessig:

1. Fotografi og fingeravtrykk av vedkommende, og/eller kontaktopplysninger til person som kan kontaktes for å innhente slik informasjon:

2. Den domfeltes identitetskort eller pass - type og referansenummer:

3. Den domfeltes oppholdstillatelse - type og referansenummer:

4. Annen relevant informasjon om den domfeltes familiære, sosiale eller yrkesmessige tilknytning til fullbyringsstaten:

(e) Forholdet til den en tidligere utleveringsbegjæring eller arrestordre:

En utleveringsbegjæring eller arrestordre er utstedt med henblikk på å fullbyrde en

frihetsstraff eller et sikringstiltak og den fullbyrdende medlemsstaten forplikter seg til å fullbyrde straffen eller sikringstiltaket.

Ja

Nei

En utleveringsbegjæring er utstedt med henblikk på å rettsforfølge en person som er statsborger eller er bosatt i fullbyrdingsstaten, og fullbyrdingsstaten har utlevert/overlevert personen under forutsetning at personen returneres til fullbyrdingsstaten for å sone frihetsstraffen eller sikringstiltaket som han eller hun er idømt i den utstedende medlemsstat.

Ja

Nei

(f) Grunnene for oversendelse av dommen og sertifikatet [(dersom du har svart ja i feltet e), er det ikke nødvendig å fylle ut dette feltet]:

Dommen og sertifikatet oversendes fullbyrdingsstaten fordi den utstedende myndighet har funnet det godtgjort at fullbyrding av dommen i fullbyrdingsstaten vil tjene formålet om å tilrettelegge for sosial rehabilitering av den domfelte, og:

a) Fullbyrdingsstaten er den staten der den domfelte er statsborger

b) Fullbyrdingsstaten er den staten der den domfelte bor.

c) Fullbyrdingsstaten er en annen stat enn staten omhandlet i bokstav a) eller b), hvis kompetente myndighet gir sitt samtykke til at dommen og sertifikatet oversendes til denne staten.

g) Dommen:

1. Dommen gjelder til sammen ... lovovertrædelser.

Sammendrag av fakta og beskrivelse av omstendighetene rundt lovovertrædelser(e), herunder tid og sted; samt på hvilken måte den domfelte var innblandet.

Type og rettslig klassifisering av lovovertrædelser(e) samt lovbestemmelser som får anvendelse og som er lagt til grunn i dommen:

2. Dersom lovovertrædelser(e) angitt i g) 1 utgjør én eller flere av følgende lovovertrædelser som definert i den utstedende statens lovgivning, og som i den utstedende stat kan straffes med en frihetsstraff eller fengslig forvaring med en øvre strafferamme på minst tre år, vennligst kryss av i relevante felt:

- deltakelse i en kriminell organisasjon,
- terrorisme,

- menneskehandel,
- seksuell utnyttelse av barn og barnepomografi,
- ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer,
- ulovlig handel med våpen, ammunisjon og sprengstoff,
- korrupsjon,
- bedrageri,
- hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger,
- valutasvindel, også i euro,
- datarelatert kriminalitet,
- miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og plantearter og plantevarianter,
- tilrettelegging for ulovlig innvandring og opphold,
- forsettlig drap, grov legemsbeskadigelse,
- ulovlig handel med organer og vev fra mennesker,
- bortføring, ulovlig frihetsberøvelse og gisseltaking,
- rasisme og fremmedfrykt,
- ran,
- tyveri,
- ulovlig handel med kulturgjenstander, herunder antikviteter og kunstverk,
- svindel,
- avkreving av beskyttelsespenge og pengeutpressing,
- etterlikning og piratkopiering av produkter,
- forfalskning av administrative dokumenter og handel med slike dokumenter,
- forfalskning av betalingsmidler,
- ulovlig handel med hormonpreparater og andre vekstfremmende stoffer,
- ulovlig handel med kjernefysiske eller radioaktive stoffer,
- ulovlig handel med stjålne motorkjøretøyer,
- voldtekt,
- forsettlig brannstiftelse,
- forbrytelser som faller inn under Den internasjonale straffedomstolens jurisdiksjon,
- kapring av luftfartøyer/skip,
- sabotasje.

3. Dersom lovovertrædelser(e) nevnt i nr. 1 ikke omfattes av nr. 2, vennligst gi en fullstendig beskrivelse av den/de aktuelle lovovertrædelser(e):

h) Status for dommen:

1. Oppgi om dommen ble avsagt uten at vedkommende var til stede:

- Nei
- Ja, det bekreftes at :
 - vedkommende ble informert personlig eller gjennom en representant som har myndighet til det i henhold til den utstedende statens nasjonale lovgivning, om tid og sted for rettsmøtet som førte til at det ble avsagt uteblivelsesdom, eller
 - vedkommede har oppgitt til en kompetent myndighet at han/hun ikke bestrider rettsavgjørelsen.

2. Opplysninger om straffens lengde:

2.1. Samlet lengde på straffen : ...

2.2. Samlet tid som den domfelte allerede har vært berøvet friheten i forbindelse med soning av straffen han/hun er ilagt i henhold til dommen:

..... per (...) (oppgi dato for utført beregning: dd-mm-år): ...

2.3. Antall dager som kommer i fratrukk fra den samlede lengden på straffen av andre grunner enn det som er nevnt under punkt 2.2 (f.eks. amnesti, benådning eller formildende tiltak osv. som allerede er innvilget i forhold til straffen):

..... per (oppgi dato for utført beregning: dd-mm-år): ...

2.4. I den utstedende stat vil dommen være ferdig sonet (endt tid):

- Ikke relevant, ettersom vedkommende for tiden ikke er fengslet.
- Vedkommende er for tiden fengslet, og straffen vil iht. den utstedende statens lovgivning være ferdig sonet innen (angi dato: dd-mm-år)²: ...

3. Type straff:

- fengselsstraff
- tiltak som innebærer frihetsberøvelse (vennligst spesifiser):

i) Opplysninger om tidlig løslatelse eller prøveløslatelse:

² Venntligst sett inn datoen for fullført soning av straffen (uten at muligheter for tidlig løslatelse og/eller prøveløslatelse tas med i beregning) i tilfelle vedkommende hadde blitt værende i den utstedende stat.

1. I henhold til den utstedende statens lovgivning har den domfelte rett til tidlig løslatelse eller prøveløslatelse etter å ha sonet:

- halve straffen
- to tredeler av straffen
- annen andel av straffen (vennligst spesifiser):

2. Den kompetente myndighet i den utstedende stat ber om å bli informert om:

Gjeldende lovbestemmelser i fullbyringsstaten om tidlig løslatelse eller prøveløslatelse av domfelte;

Tidspunktene for når tidlig løslatelse eller prøveløslatelse starter og avsluttes.

j) Uttalelse fra den domfelte:

Den domfelte befinner seg i den utstedende stat og:

a. har anmodet om oversendelse av dommen og sertifikatet, har gitt sitt samtykke til oversendelse av dommen og sertifikatet, har ikke gitt sitt samtykke til oversendelse av dommen og sertifikatet (oppgi grunnene den domfelte har fremlagt):

b. Uttalelse fra den domfelte følger vedlagt.

Uttalelse fra den domfelte ble sendt til fullbyringsstaten den (oppgi dato: dd-mm-år): ...

k) Andre forhold som er relevante i saken (valgfri informasjon):

l) Øvrig informasjon:

Dommen(e) følger som vedlegg til dette sertifikat3.

Signatur fra den myndighet som har utstedt sertifikatet og/eller dens representant, som bekrefter at innholdet i sertifikatet er riktig.

Navn: ...

Stilling (tittel/grad): ...

Dato: ...

Offisielt stempel (dersom det finnes) ...

³ Den kompetente myndighet i den utstedende stat må vedlegge samtlige dommer knyttet til saken som er nødvendig for å ha all informasjon om den endelige dommen som skal fullbyrdes. Oversettelse av dommen(c) skal også vedlegges.

VEDLEGG II

UNDERRETNING TIL DEN DOMFELTE

Du underrettes herved om at (kompetent myndighet i den utstedende stat) har fattet beslutning om å oversende dommen avsagt av ... (kompetent domstol i den utstedende staten) den ... (dommens dato) (eventuelt referansenummer) til ... (fullbyringsstaten) for anerkjennelse og fullbyrning av straffen, i samsvar med traktaten mellom Romania og Kongeriket Norge om overføring av domfelte.

Fullbyrning av straffen skal skje i samsvar med lovgivningen i ... (fullbyringsstaten.) Denne statens myndigheter vil være kompetente til å fastsette framgangsmåten ved fullbyrningen samt alle tiltak i denne sammenheng, herunder premissene for tidlig løslatelse eller prøveløslatelse.

Den kompetente myndighet i ... (fullbyringsstaten) skal sørge for at den samlede tid den domfelte allerede har vært berøvet friheten i forbindelse med soning av straffen, kommer i fratrukk fra den totale soningstiden. Den kompetente myndighet i ... (fullbyringsstaten) kan omgjøre straffen kun dersom den er uforenlig med denne statens lovgivning med hensyn til straffens lengde eller type. En omgjøring skal ikke skjerpe straffen som er ilagt av (den utstedende staten) med hensyn til dens lengde eller type.

Vedlegg II. Liste over relevante lover

Norsk lov

- Lov om overføring av domfelte av 20. juli 1991 nr. 67
- Lov om rettergangsmåten i straffesaker av 22. mai 1981 nr. 25
- Lov om gjennomføring av straff mv. av 18. mai 2001 nr. 21
- Almindelig borgerlig Straffelov av 22. mai 1902 nr. 10

Alle relevante lover finnes på www.lovdato.no

Rumensk lov

- Lov nr. 302/2004 om internasjonalt rettslig samarbeid i straffesaker
- Lov nr. 296/21. desember 2011, som ratifiserer traktaten mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte
- Straffeloven
- Straffeprosessloven
- Lov nr. 254/2013, om fullbyrning av dommer og tiltak som innebærer frihetsberøvelse idømt av rettsmyndighetene i en straffesak

Vedlegg III. Sammendrag av saker

Overføringssaker – fra Norge til Romania

1. Rumensk borger, mann, 29 år

Anmodningen ble initiert av Justis- og beredskapsdepartementet på grunnlag av den bilaterale traktaten. Herr X ble dømt til 8 års fengsel for fem lovbrudd som involverte tyveri og ran. Domstolen som dømte ham, tok blant annet hensyn til hans rulleblad i Romania. Anmodningen ble skrevet i form av sertifikatet angitt i artikkel 4 i traktaten. I sertifikatet ble lovovertredsene valgt fra listen i punkt 2. Domfelte samtykket i overføringen, og prosessen ble initiert på anmodning fra ham. Spesialitetsprinsippet kom derfor ikke til anvendelse. Også vedlagt sertifikatet var domfeltes uttalelse og domstolens avgjørelser (førsteinstans og ankeinstans).

Overføringssaken ble behandlet ved ankedomstolen i Bucuresti. Domstolen slo fast at kontroll av dobbel straffbarhet ikke var nødvendig, at dommen er endelig og kan fullbyrdes, at andelen av straffen som gjenstår, overstiger 6 måneder, at domfelte er rumensk statsborger (informasjon gitt av den utstedende staten og kontrollert av statsadvokatembetet). Domstolen anerkjente dommen og avsa dom om at den skal fullbyrdes i Romania. For at vareteksttiden skulle trekkes fra, ble det anmodet om tilleggsinformasjon fra den utstedende staten.

Domfelte ble underrettet om avgjørelsen og påklaget den ikke. I denne sammenhengen er avgjørelsen om overføring endelig, og Justisdepartementet i Romania underrettet den utstedende staten om dette. Deretter mottok man et brev fra norske kompetente myndigheter med det endelige samtykket til overføringen.

Overleveringen ble gjennomført av med norske Interpol, i samarbeid med rumenske kolleger. Domfelte ble eskortert til Romania av norsk politi.

2. Rumensk borger, mann, 23 år

Herr Y, rumensk borger, ble dømt til to år og én måneds fengsel for grovt ran. Et sertifikat ble skrevet der den aktuelle rubrikken i punkt 2 ble krysset av (lovovertredsene der det ikke ble kontrollert om det forelå dobbel straffbarhet).

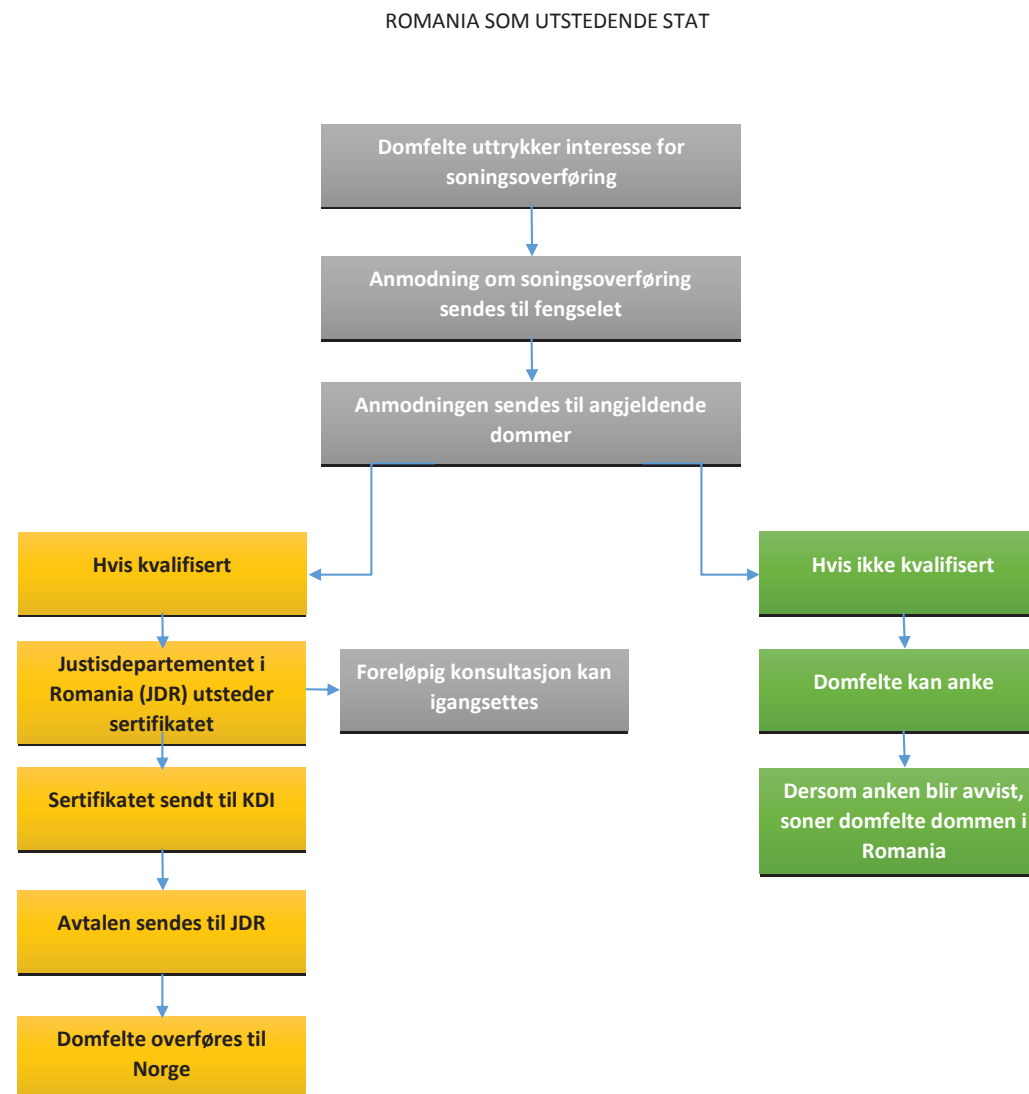
I dette tilfellet samtykket ikke domfelte i overføringen, men sertifikatet ble likevel sendt, i henhold til artikkel 6.2a i den bilaterale traktaten, siden han var rumensk statsborger og var bosatt i Romania. Dette kriteriet ble verifisert av påtalemyndigheten, gjennom den kompetente divisjonen i Innenriksdepartementet. Rumenske myndigheter tok også hensyn til at den norske domstolen slo fast at herr Y ikke hadde noen fast bopel i Norge.

Den rumenske kompetente myndigheten fulgte vanlig prosedyre i overføringssaker, sendte saken til statsadvokatembetet ved ankedomstolen i Bucuresti, som sendte dokumentene til domstolen. Domstolen undersøkte saksbehandlingen og fant at kriteriene for overføring var til stede. I dommen ble det spesielt vist til at straffereaksjonen var forenlig med rumensk lov.

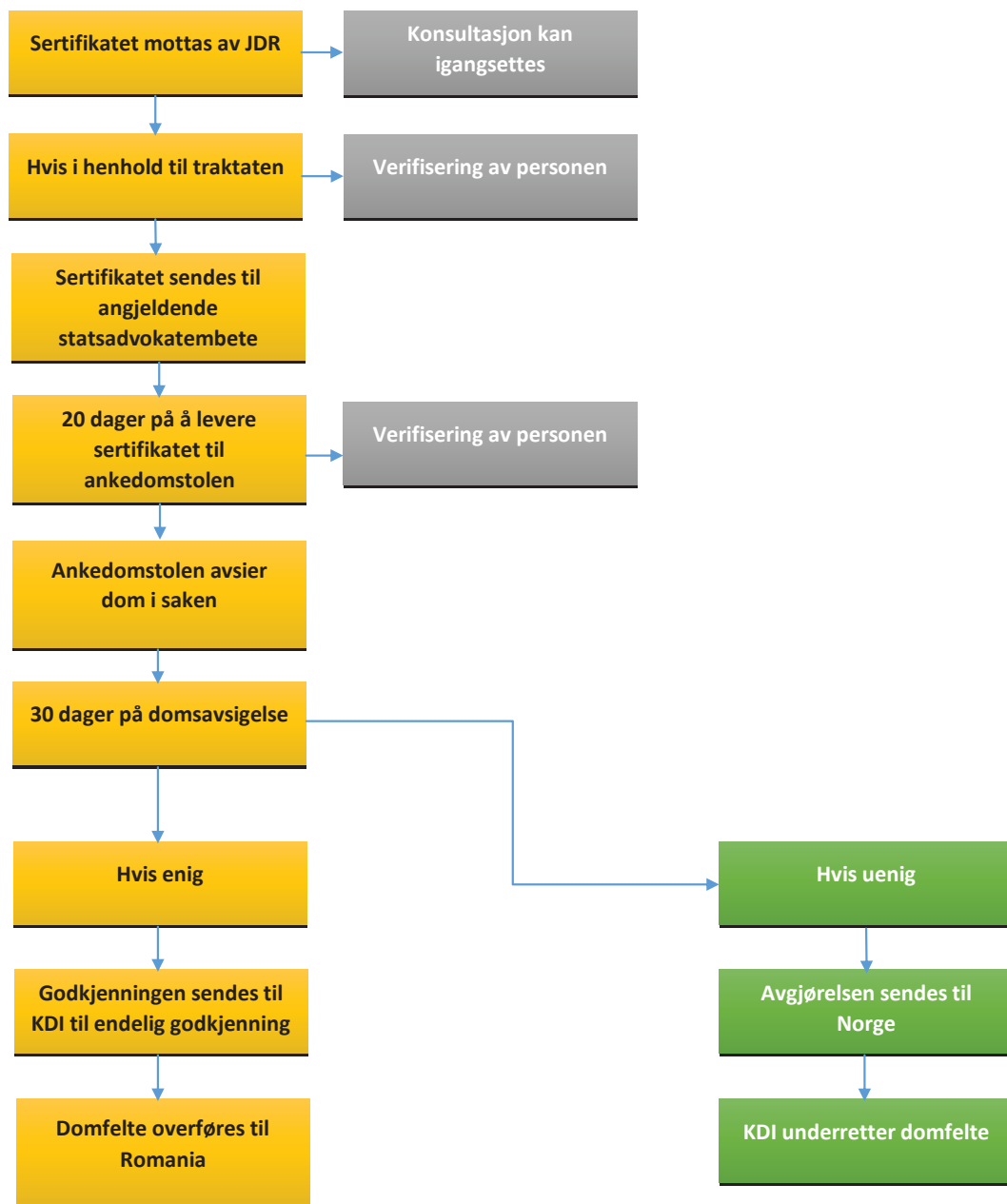
Da godkjenningssdommen ble endelig, ble norske kompetente myndigheter informert og ga sitt endelige samtykke. Norsk og rumensk Interpol ble underrettet om dette. I henhold til vanlig fremgangsmåte ble Den nasjonale fengselsadministrasjonen informert, og det ble nevnt spesielt at spesialitetsprinsippet kom til anvendelse i denne saken.

Domfelte ble overført med eskorte fra norsk politi.

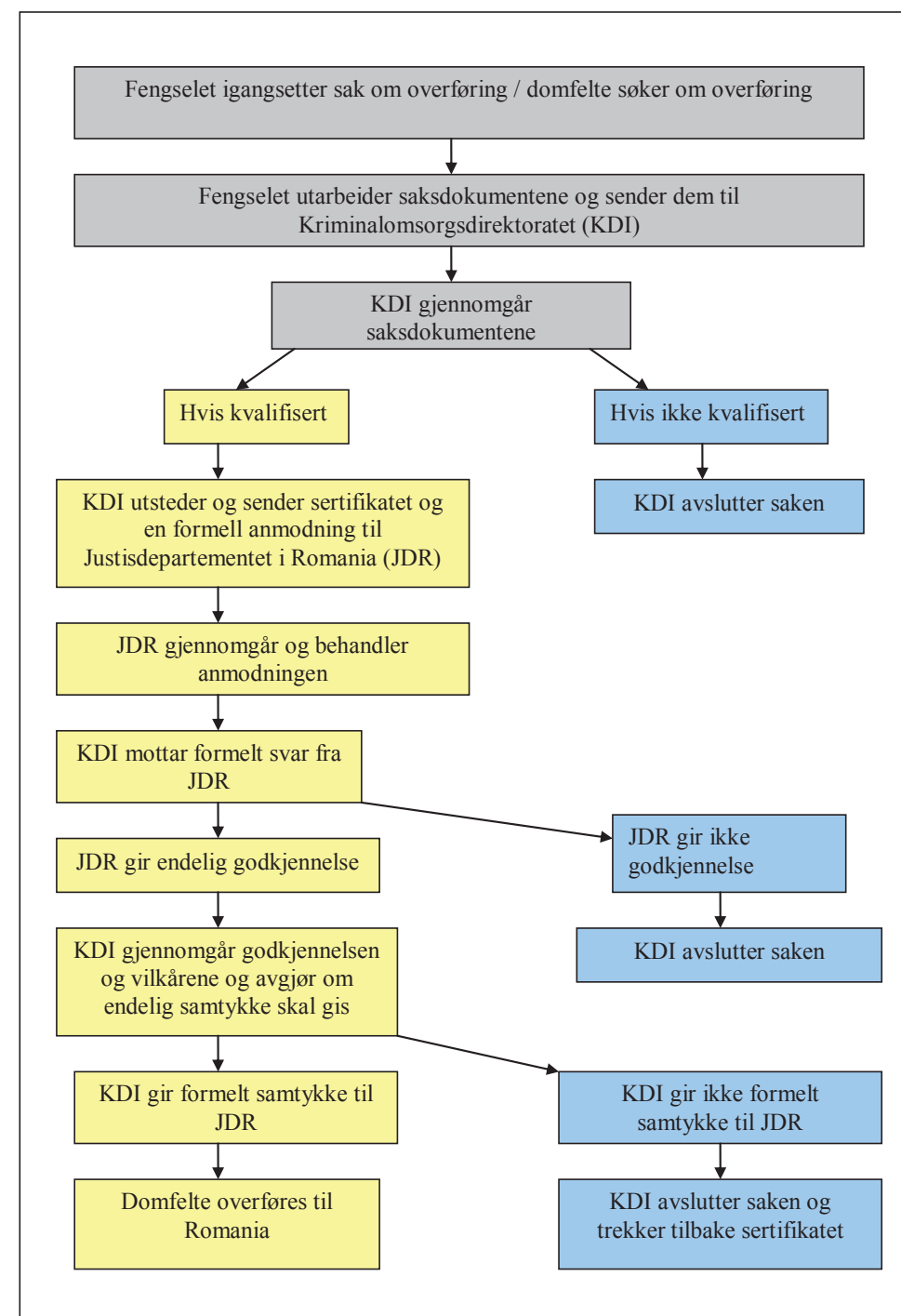
Vedlegg IV. Flytskjema som viser prosessen etter den bilaterale traktaten

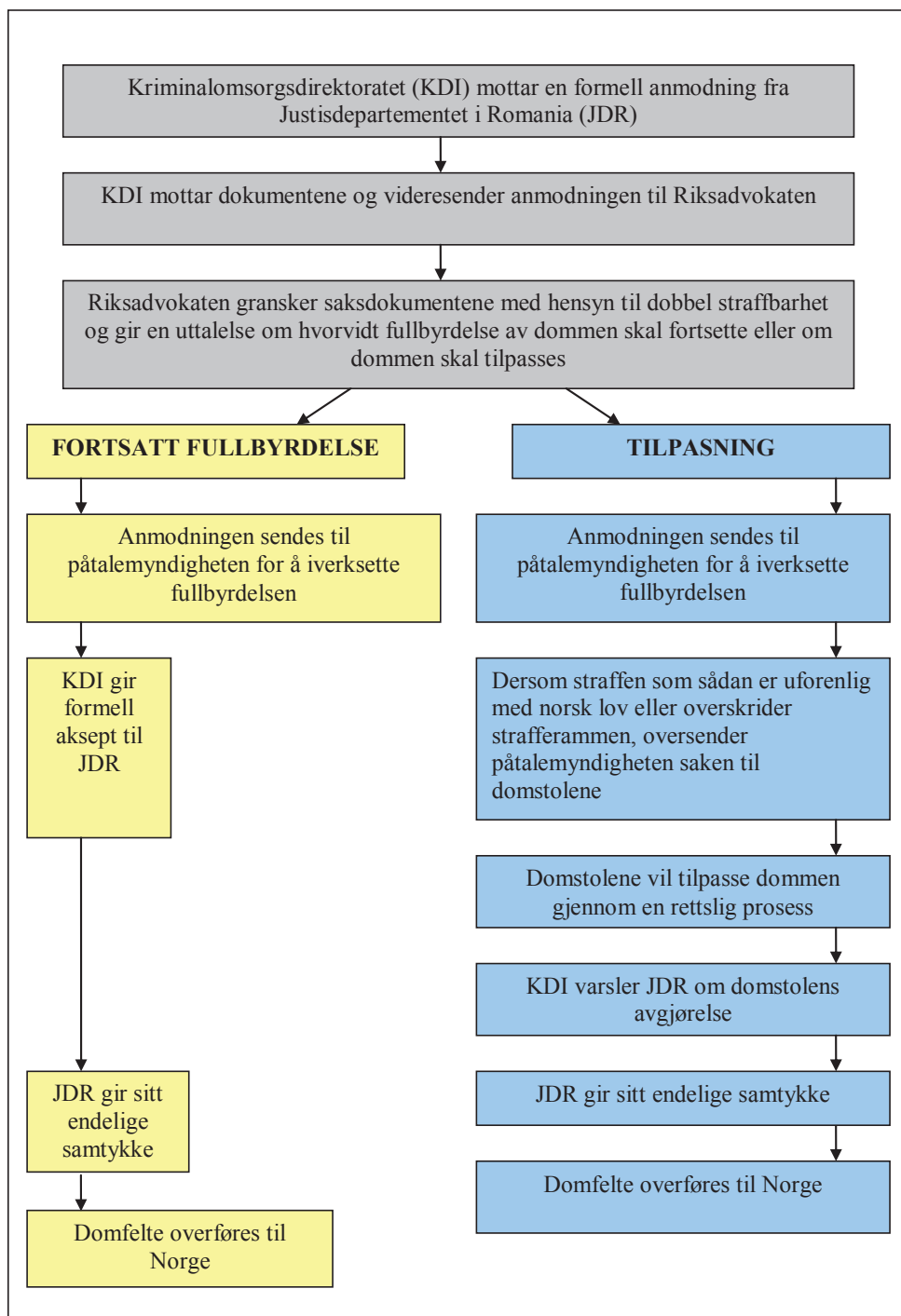
ROMANIA SOM FULLBYRDINGSSTAT

Norge som utstedende stat

Norge som fullbyringsstat

Vedlegg V. Kontaktopplysninger for de kompetente myndigheter

Norge

Kriminalomsorgsdirektoratet
 Postboks 694, 4305 Sandnes
 Kontoradresse: Skedsmogata 5, N-2000 Lillestrøm, Norge
 Tlf.: (+47) 40438800
 Faks: (+47) 40438801
 E-post: postmottak-8005@kriminalomsorg.no

Romania

Directorate for International Law and Judicial Cooperation
 Division for International Judicial Cooperation in Criminal Matters
 Kontoradresse: 17, Apolodor Street, 5th Sector, 050741
 Tlf.: (+40) 372.04.10.85
 Faks: (+40) 372.04.10.79; Faks: (+40) 372.04.10.84
 E-post: transfer@just.ro

EØS-midlene er Norges bidrag til å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i Europa. Samtidig bidrar EØS-midlene til å styrke kontakten og samarbeidet mellom Norge og mottakerlandene. EØS-midlene - som består av to ordninger EEA grants og Norway Grants- utgjør om lag 1,8 milliarder euro for perioden 2009-14. Norges andel er omlag 97 prosent, mens våre EFTA-partnere Island og Liechtenstein står for resten av bidraget. Gjennom EØS-midlene er det opprettet langsiktig samarbeid mellom en rekke norske offentlige og private institusjoner og partnere i de 16 mottakerlandene innenfor ulike sektorer, herunder grønn innovasjon og næringsutvikling, forskning og utdanning, barn og helse, kulturarv og kulturutveksling, sivilt samfunn samt justis- og politisamarbeid. Prosjektperioden varer frem til 30. april 2016.